

Advent Füreden

Tradíciók karácsonyfája Gelencsér Tímeával

Fotó: Ugray Adrián

Zsúfolt nézőtér várta az idei Advent fényei táncgála résztvevőit a vadonatúj kongresszusi központban. Az ünnepi műsor végén ez évben is a táncgála legfiatalabb résztvevőjével gyűjtotta meg a város polgármestere az adventi koszorú első gyertyáját.

A színpadon Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekara várta a nézőtérre érkező vendégeket, majd a Balatonfüred Néptánc-együttes előadásával kezdődött az idei Advent fényei táncgála a Balatonfüred Kongresszusi Központban. Őket követték a Cholnoky Mozgásművészeti Stúdió, Rábaközi Rita énekesei, az Acro Dance Akrobatikus Rock and Roll Sporttánc Egyesület és a Sparkle Dance School. A színes és változatos programban minden csoportnak lehetősége volt többször is megmutatkozni. Az ünnepi műsor végén Bóka István, Balatonfüred polgármestere köszöntötte a résztvevőket.

- Minden évben rendkívül gazdag Balatonfüred adventi eseménysorozata, így van ez most is. Lelkileg sokat kaphatott, aki ott volt a Piros templom betlehemenek felállításánál és az Evangélikus templomban a Bem Emlékkórus koncertjén.

Az Advent fényei táncgála is hoztátett, hogy a felkészülés tartalmas legyen – fogalmazott Bóka István, kiemelve: az adventi koszorú négy gyertyája személyeket és olyan értékeket szimbolizál, amik valamennyi emberi közösség számára a legfontosabbak.

- Az első a hit gyertyája, Ádámot és Évát szimbolizálva, akiknek az Úr először ígérte a megváltást. A második a remény gyertyája, a zsidóságot szimbolizálva, akik a történelem során rengeteget szenvedtek. A megváltó eljövételét nekik ígérte az Úr. A harmadik gyertya, az öröm gyertyája Szűz Máriára utal, aki megszülte a Fiút, a negyedik gyertya pedig Keresztelő Szent Jánost szimbolizálja, aki megjövendölte Jézus közelgő eljövételét. Ez a szeretet gyertyája.

A polgármester hangsúlyozta: mi lehetne szebb és jobb számunkra, mint saját gyermekeink táncában és énekében gyönyörködni

készülnünk a karácsonyra. Egy nappal korábban ugyanis az Ágota közösség, a Holnapocská Alapítvány és a Szabadics család társadalmi felelősségvállalásának jóvoltából hatszáz állami gondozott gyermek Mikulás-napi programra érkezett az ország számos pontjáról a kongresszusi központba. Bóka István elmondta: boldogok lehetnek az Adventi táncgála résztvevői, hogy a nézőtérén a szüleik, nagyszüleik, testvéreik és barátaik örülnek nekik.

A polgármesteri köszöntő után a képviselő-testület tagjai felmentek a színpadra, és ez évben is a táncgála legfiatalabb résztvevőjének közreműködésével lobbant fel az adventi koszorú első gyertyájának lángja, majd Rábaközi Rita énekeseivel a közönség is együtt énekelhette a Békét a világnak című dalt. A táncgála felkészítőinek Hári Lenke alpolgármester köszönte meg az áldozatos munkát. **Mórocz Anikó**

Gelencsér Tímea együtt díszítette az Anna Grand Hotel karácsonyfáját Balatonfüreden a helyiekkel. Az új adventi rendezvényen, amit minden évben megtartanak majd, megvendégtelték a füredieket, volt forraltbor, kakaó és többféle sütemény. A nyolcméteres fenyőfa előtt Kardffy Aisha muszicszínész énekelte a Disney-mesék ismert slágereit.

Gelencsér Tímeát, a 2016-os Miss World Hungary győztesét, a képernyőről is jól ismerik sokan, szerepelt az Exatlon vetélkedőben, megnyerte a Dancing with the Stars versenyt Hegyes Bertalannal, indult az Ázsia Expresszen, és most saját élő műsort vezet kéthetente a Spíler1 tévén. A mindig nagyon közvetlen és kedves exszépségkirálynőt, ahogy mondani szokták, szereti a kamera, televíziós karrierje látványosan indult.

Az én karrierem a sportból indult, csak a sport érdekelt és semmi más, de sajnos egy sérülés miatt nem tudtam továbbfolytatni, jött a szépségverseny, és utána meghívtak szintén versenyezni az Exatlon csapatába, a bajnokok közé, és onnan indult a tévés karrierem. (folytatás a 2. oldalon)

A már meglévő jégpálya az időjárás függvényében jégfolyósokkal látványosan a Tagore sétányig bővíthet.

Az elsősorban a kulturális turizmusra építő városi programkínálat évek óta kimagaslik a térségben, legyen szó gasztronómiáról, képzőművészetről, sportról, irodalomról vagy éppen fesztiválokról. A hangsúlyok és a bőséges kínálat marad 2024-ben is.

2024-ben is sok programot kínál Balatonfüred

Balatonfüred turisztikai kínálata 2024-ben is bőséges lesz, a város identitását meghatározó rendezvények, mint például a Jókai Napok, Kékszalag, Anna-bál, Borhetek vagy a Romanikus Reformkor folytatódnak.

Újdonság, hogy a Huray utcában felépült Balatonfüred Kongresszusi Központban is lesznek már rendezvények, hiszen az épület nemcsak konferenciáknak ad majd helyet, a színházteremben rendszeresen lesznek különböző kulturális rendezvények.

A sétányon ismét felsorakoznak majd a népszerű oldtimerok, a program legutóbb nézőcsúcsot döntött. Lesz Tavasz Fesztivál,

a Gyógy tér továbbra is a kiemelt presztízsű rendezvények helyszíne marad, itt lesznek az Anna Fesztivál kísérőrendezvényei, a Primás gála és az Opera est valamint az augusztusi nagykoncert.

Ujra lehet majd lazulni a Könyv-Bor-Jazz koncertjein és irodalmi találkozóin, ezúttal is benépesítik a Tagore sétányt a Balatoni Hal- és Borünnep programjai, folytatódik a FüredDixie fesztivál és a Nemzetközi Gitárfesztivál is.

Gasztronómiai rendezvényekből sem lesz hiány: nem telhet el év a Koloska-völgyi Jókai bableves-főzőverseny nélkül, a Tagore

sétányon több kitelepülés is várja majd a vendégeket, ősszel a Füredi Szüret programjait érdemes követni, az évet pedig a Krúdy gábl zárja.

Bővült a város képzőművészeti kínálata is, a Vaszary Galéria rangos kiállítás megnyitói mellett az idén megnyílt Modern Műtár időszakos tárlatai is látogathatók lesznek, és persze a Szöllősi-Nagy András és Nemes Judit több ezer darabos, Párizsban felépített gyűjteményéből is láthatók mindig szemelvények.

Az adventi időszakot jövőre is a gyerek- és felnőttkoros koncertjei kísérik, a jégpálya pedig az évbúcsúztató bulinak ad majd otthont. **Martinovics**

(Folytatás az 1. oldalról)

Nem tudatosan építettem ezt, hanem csak történtek velem az események, amiért nagyon hálás vagyok, mint ahogy azért is, hogy meghívtak most ide Balatonfüredre.

Sokat járok ide a Miss Balaton munkatársaként, mentorként, és rokonaim élnek Balatonszemesen, de a téli Balatont nem ismerem, ezért jöttem most örömmel Füredre.

Hogy mennyire nehéz és magányos feladat részt venni egy szépségversenyen, amiből mi csak a csillogást látjuk, arról Tímea sokat tudna mesélni.

Kökömény munka volt, egyáltalán nem csak csillogás és fény, kívülről nem gondolnánk, hogy mennyi alázat, kitartás kell hozzá. Bár sokat sírtam akkoriban, nagy szeretettel gondolok vissza a szépségversenyzős évekre, örülök, hogy végigvittem és átéltem, sokat tanultam belőle, de még egyszer nem csinálnám, imádtam, köszönöm, egyszer elég volt.

Tímea Füredre párjával Simon Mátyással és öt hónapja örökbefogadott kiskutyájával, Fügével érkezett.

Mostanában inkább a szeretettel megyek rendezvényekre, régebben a barátaimat vittem, bandáztunk haverokkal, de mostanában vagy a párom kíséri el vagy a nővéreim, mert annyit dolgozom évközben, hogy megragadok minden lehetőséget, hogy azokkal legyek, akiket igazán szeretek.

Karácsonykor van egy időpont, amikor befejezem munkát és onnantól kezdve csak a családdal és a készülődéssel foglalkozom, mert nagyon fontos, hogy minőségi időt töltsünk együtt. Nagyon jó emlékeim vannak a gyermekkori

karácsonyokról, amikor otthonról elindultunk a nagyanyámhoz, és mire hazaértünk már ottjárt nálunk a Jézuska. Próbáljuk ma is megtartani a szenteste meghittségét, ott az egész család, karácsony első és második napján meg utazunk a távolabbi rokonokhoz.

Tímea szeretné jövőre is folytatni a Spiler1 televízió futó élő sportműsorát, ami annyi örömet okoz neki, és mivel egy valamikori élsportolónak mindig kell az adrenalin, 2024-ben várja a további kihívásokat.

Csorba Kata

Bezár a balatonfüredi ügyfélszolgálati hely

A NAV Veszprém Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága balatonfüredi ügyfélszolgálat 2023. december 14-től zárva tart.

Ügyfeleink a zárvaratás ideje alatt a veszprémi központi ügyfélszolgálatot (Veszprém, Brusznai Árpád utca 22-26.) kereshetik fel a hét minden munkanapján az alábbi nyitvatartás szerint:

hétfő	8:30 – 18
kedd	8:30 – 12
szerda	8:30 – 18
csütörtök	8:30 – 12
péntek	8:30 – 11:30

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

december 27-én, szerdán:

8:30 – 12:30

december 28-án, csütörtökön:

8:30 – 12:30

december 29-én, pénteken:

zárva

Az ügyfélszolgálat 2024. január 4-től az általános nyitvatartási rendnek megfelelően ismételtelen fogadja az ügyfeleket.

Veszprém Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság

Ünnepi műsor a Füred Televízióban

December 24-26. 18 ó. Gyermekkorúak karácsonyi koncertje

December 27-31. 18 ó. Felnőttkorúak karácsonyi koncertje

Január 3-7. 18 ó. Parker Jazz Club koncertje

Bencze Almával és Cseke Gáborral

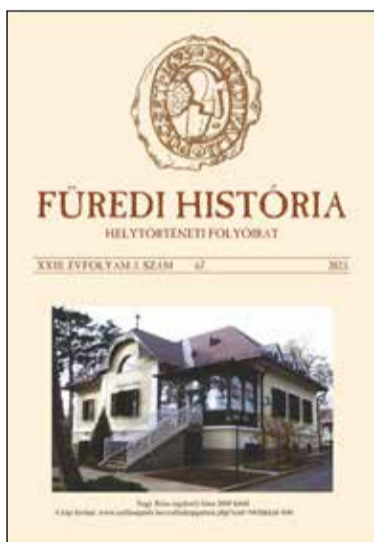
VI. Szolnoki Verseny- és Tánc Gála

Január 10-14. 18 ó. Balaton Retro c. dokumentumfilm,

és beszélgetés a rendezővel, Tóth Gábor Zsigmonddal

A töröktől a Donon át a hatvanas évekig

Pillanatképek és történelem - Megjelent a Füredi História legújabb száma

„VITORLÁSOK ÉS REPÜLŐK” – A LÓCZY CSALÁD TÖRTÉNETE LAPOKON

„Gyermekeit különben korán hozzászoktatta az edző multságokhoz, nélkülözéshez, fáradtságához. Mind a hárman kitűnő kerékpározók, úszók, evezők, vitorlázók, hegymászók, lovagló stb. Tudnak nélkülözni és fáradhatatlanul dolgozni, amellyel föllépésük mégis kifogástalanul korrekt.”

Rybár Olivér geográfus, tanár, Cholnoky-kutató, a nagy sikerű A CHOLNOKY CSALÁD TÖRTÉNETE c. könyv szerzője birtokába jutott néhány évvel ezelőtt 33 levelező- és képeslap, melyek korábban id. Lóczy Lajos családjának csopaki nyaralójából kerültek elő. E lapok segítségével betekintést nyerhetünk a

Lóczy család tagjainak életébe, utazásaiba és mindennapjaiba.

„RÉSZLETEK A BALATONI HAJÓZÁS TÖRTÉNETÉBŐL”

Tóth Bencze Tamás írása egyben Időutazás a római kortól a daliasi végvári időkön keresztül a gőzhajózás koráig és a balatoni vitorlás sport kezdetéig. Mit írt Evlia Cselebi, a híres török utazó a Balatonról? Megismerjük a hajóépítő Festeticseket, a Kristóf és Főnix hajók gazdáit. Utóbbi mindmáig a Balaton legnagyobb vitorlászajója - volt. Richard Young brit hajóépítő füredi tevékenysége és az első yacht klubok megalakulása. Mit írt erről a korabeli sajtó? Mindez pillanatképeken, sok érdekes adalékkal a balatoni hajózás történetéből.

„Balaton tó. Kanizsa és Koppán váraktól nem éppen messze, egy merháló [egy napi utazás] hosszúságú helyen egy nagy tó van, mely keletről nyugatra hosszában terül el s kerülete 47 mérföld. Négy oldalán erős várak vannak. Insallah, azokat a várakat majd mind leírom a szerint, a mint láttam. Olyan tiszta vize van, hogy az ember ha egy egész bárányt megeszik is és reá ebből az éltető vízből iszik egy kis idő múlva már újra éhes; tehát az emésztést elősegítő tiszta, tiszta víz ez. A parton lakók a ruhamosásnál szappant soha nem használnak s mégis fehér tiszta lesz a ruha, ha ebben mossák.

(Evlia Cselebi török világotutazó)

ÚJABB FÜREDI EMLÉKJEL

„...egész Füred, az egész környék életét megváltoztatta, más irányba vitte.”

Csizmazia Darab József írásában a balatonfüredi és a hazai vendéglátás ikonikus személyiségére, Parti János igazgatóra emlékezik abból az alkalomból, hogy 2023. augusztus 23-án emlékfát ültettek tiszteletére az Annabella szálloda előtt. „id. Parti János (1936 – 2022) 1958-ban végzett a Közgazdaságtudományi Egyetemen, de már tanulmányai alatt elkezdett dolgozni a HUSZÉV-nál, azaz Hungária Szálloda és Étterem Vállalatnál, későbbi nevén a HungarHotels-nél. 1966-ban kinevezték a vállalat balatonfüredi önálló egységének vezetőjévé. Nevéhez fűződnek a térség nagy szállodaépítkezései és a füredi üzemegek egyéb fejlesztései.”

A NAGY RÓZA HÁZ LAKÓI

„Balatonfüreden Petőfi Sándor utca 12. szám alatti házat papi üdülőnek hagytam, mivel látom, hogy a ma már agyonhajszolt papok között sok a szívbeteg.”

Baán Beáta alapos kutatómunkával egy régi balatonfüredi ház, a mai Petőfi Sándor utcában található Nagy Róza háza (Sági ház, villa, stb.) és lakóinak történetét dolgozta fel és adja közre cikkében. Az írás jóval több egyszerű épülettörténetnél.

Korszakokon átívelve mutatja be a ház egykori lakóinak sorát, életét, egyben a múlt század közepének eddig kevésbé feltárt történeti eseményeire is kitér. A ház több tulajdonosváltással, Vaszary bíboros házvezetőnőjének örököseitől került közvetve egyházi kezelésbe, majd szolgálati lakásként is működött. A szovjet megszállás után a házat és vele együtt a kertet 1953-ban telekkönyvezték háramlás (!) útján az állam nevére, majd cserekártalanítás címen lett a református egyház tulajdona. A kényszerűségből egy fedél alá került társ- és albérlők története egyben a korszak egy sajátos, groteszk lenyomata.

HAT ÉVTIZED FÜREDEN

„Új épületek, új utcák tömkelege, és minden annyira, de annyira más ...”

Gaal Antal ny. mérnök, költő, író írásában számos érdekes kortörténeti adalékot is közölve fiatalkori emlékeit idézi fel az 1960-as évek Balatonfüredéről. „Békés, csendes városrész volt a Mészöly Géza utca környéke, gyakorlatilag a város széle, mert az élet megállt a Deák Ferenc utcánál, amit akkor még Beloianisz utcának hívtak, s híre-hamva sem volt az Annabella szállodának. Mindössze két, békebeli szálló üzemelt, az Arany Csillag és az Astoria. Természetesen a Kisfaludy-strand sem létezett, a mostani, hatalmas

strand-parkoló helyén vízenyós rét volt elképesztő mennyiségű virággal és fűzfákkal, s a Koloska-patak kanyargott a közepén...” – „Akkoriban három zenés szórakozóhely volt a városban, és rögtön hozzá kell még tennem valamit, ami manapság sajnos már egyáltalán nem magától értetődő: mindegyik helyen élő zenére táncolhattunk. Az egyik a Kedves cukrászda terasza volt, a másik a Vitorlás presszó, a harmadik pedig a Móló presszó. Mindegyiket nagyon szívesen és gyakran látogattuk.”

ÉDESAPÁM KÉPEI ELÉ

„Talán 500 kép, ami megmaradt.”

Könyv Csizmazia Darab József II. világháborús fotóiból. (Lásd lapunk 10. oldalán)

„2023. november 30-án élénk érdeklődés mellett jelent meg a Balatonfüred Városért Közalapítvány gondozásában Dr. Csizmazia Darab József szőlőnemesítő, Balatonfüred díszpolgárának „BALATONFÜREDTŐL A DON-KANYARIG” címmel a II. világháború során készített fényképfelvételeiből egy fotóalbum a doni áttörés 80-ik évfordulója alkalmából.”

A kötetet szerkesztő Csizmazia Darab József, a szőlőnemesítő fia szerkesztette. A könyv bevezetőjét most teljes terjedelmében közli a Füredi História.

Takács Miklós

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36 (30) 216-1768

Feljéc: Pálffy Károly. Tördelés: Sági Tibor. Fotók: Füred Televízió. Nyomda: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36 (30) 216-1768. A szerkesztőség jogának tekintve az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége,
Füred Stúdió Kft. 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Mindenki Privát Balatonja

Kilenc kiállítás, több mint százezer látogató, kulturális programok a Balaton északi és déli partján, közösségi fotógyűjtés

„Pózolunk a füredi Vitorlás téren Bujtor Istvánnal, ahol a nagyiek még a Halász és a Révész szobra között álltak? Ott meg Bandi bácsiék integetnek valami hajóról, Mici néni fagyija a szoknyáján kötött ki! Ezt az elegáns házaspárt fel sem ismerem a badacsonyi Egry-ház előtt...” A személyes fotók önmagukban is érdekesek, együtt látva azonban meg-szokszorozzák a rajtuk szereplők érzéseit, a hangulatokat és az információkat. Mind-mind kordokumentumok, amik a múltat rögzítik az utókor számára.

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa programban a privát múlt kutatása külön hangsúlyt kapott: számos kisebb és nagyobb program dolgozza fel a városoknak és a régióknak azt a múltját, amelyet a történelemkönyvek és a sárguló újságlapok nem tudnak megmutatni. A Balaton története és történelme a balatoniakkal, és a balatoniak szemüvegén keresztül lehet csak teljes: ez a történelemszemlélet érzelmeket vált ki; a személyes kötődések szerethetővé teszik a (közel)múltat.

A VEB2023 EKF Privát Balaton projektjének életre hívói célként fogalmazták meg, hogy nem konvencionális módos dokumentálják a balatoni régió távolabbi és közelmúltját. Ezért elkezdték összegyűjteni a tónál készült fotókat, képeslapokat,

amik egy közös online archívumba kerülnek, és az interneten keresztül bárki elérheti őket. A már beérkezett fotókból a Balaton északi és déli partján összesen kilenc településen (Alsóörs, Balatonalmádi, Balatonakali, Balatonboglár, Balatonfüred, Fonyód, Keszthely, Révfülp, Siófok) különböző témakörökben szabadtéri kamarakiállításokat rendeztek, amikhez kapcsolódva tematikus beszélgetéseket lehetett meghallgatni.

Emlékek nyomába eredtek például Nyári Krisztián író-irodalomtörténésszel Almádiban, és ugyanitt reflektorfénybe került a balatoni építészet: a pódiumon helyet foglalt Wettstein Domonkos, a BME Urbanisztika Tanszékének egyetemi adjunktusa, Fábíán László grafikusművész, Horváth Gergely történész

és Berki Bálint, Balatonalmádi főépítész is. A balatoni gasztronómia került terítékre Balatonbogláron, ahol Saly Noémi művelődéstörténész azt firtatta, vajon a vendéglősök hozzáállása, bátorsága és humorérzéke, valamint a marketing elérheti-e, hogy rájövünk: a gasztronómiánk a saját hagyományuk, örömforrásuk, büszkeségük és hovatarozásuk szimbóluma is. A Szigligeti Alkotóházban kiderült, hogy néha az írók is fürdőruhát húznak és belesobbannak a Balatonba, mert az író is ember, még akkor is, ha író. Vagyis szeret pihenni, szórakozni, lángost enni és sétálni, mint Örkény, Márai vagy Nemes Nagy Ágnes. Kell nekik a tapasztalat, aztán persze írnak, akár fürdőnadrágban is, például a Szigligeten, ahol Rácz Péter, a balatonfüredi Magyar Fordítóház Alapítvány elnöke kalauzolta a vendégeket. Fazekas Csaba és Katona Csaba történészek balatoni étellel kapcsolatos előadásai sok érdekességre irányították rá a figyelmet. Filmvetítés és Papp Gábor Zsigmond dokumentumfilm-rendezővel közönségtalálkozó is színesítette a programot.

A Kékszalag idején, június 7-én a füredi mólón, a Magyar Vitorlás Szövetséggel együttműködve nyílt meg a Privát Balaton első szabadtéri kamarakiállítása, a fotók beküldőinek jóvoltából a balatoni vitorlázáshoz kapcsolódó képeket gyűjtötték össze.

A MÁV és a BAHART közreműködésének köszönhetően az elsősorban hajó- és vasúttárolásokon elhelyezett installációk november 6-ig voltak láthatóak, hogy még az őszi szünetben utazók, kirándulók is megnézhessék őket.

A projekt záró eseményére rendhagyó módon került sor. A Lipták Gábor Városi Könyvtár a saját közösségi terein kívül az

intézmény előtti utcát is bevonna egy összművészeti és gasztronómiai programmal várta az érdeklődőket.

A képi anyag gyűjtése továbbfolytatódik, bárki feltöltheti a tó környékén készült fotóját a privatbalaton.hu felületére, vagy személyesen is leadhatja a Könyvtárban kialakított Privát Balaton gyűjtőponton. A gyűjtést végzők átveszik a fotókat, beszkennelik és feljegyzik a hozzájuk kapcsolódó információkat.

A füredi Lipták Gábor Városi Könyvtár a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa (EKF) programsorozat szellemiségéhez csatlakozva megmutatta, hogy kedvenc tavunk, a Balaton történelmi emlékezete nemcsak múltidéző nosztalgia tárgya lehet, hanem élő örökség, a jelen szempontjából fontos identitásformáló erő, ami mindennapi életünk, személyiségünk szerves része.

A hagyományos történetírás bázisa elsősorban a levéltárak iratanyaga volt, a fókusz pedig a politika-, esemény- és hadtörténetre irányult, pedig a kutatók és a ma élő emberek számára

legalább annyira érdekes és értékes a mindennapok története, a hétköznapi emberek múltja. A hivatalos iratok mellett a fotók is segítik a múlt feltárását, a jelen megértését és dokumentálását. Ezekből megismerhetjük a magánemberek nézőpontjait, megéleltörténetét, ezek révén lehetnek a múlt szereplői szinte személyes ismerőseink. Ahogy Katona Csaba történész fogalmaz: „A balatoni helyszínek (egy kikötő, egy régi épület) mellett így lesz arca a múlt szereplőinek. Akik lehetnek öseink, rokonaink, ismerőseink, ismeretlenek egyaránt, de akikkel a Balatonhoz kötődő emlékek kötnek össze. Így formálódik újra és újra az a bizonytalan kontúrokkal megrajzolható kép is, ami – jelen konkrét esetben – a kollektív Balaton-emlékezetként írható le.” **BFN**

Laptopokat kapnak a diákok

Rendhagyó szülői értekezlet keretben adták át a Lóczy gimnázium tanulóinak azt az ötvenegy laptopot, amit pályázaton nyertek el. A készülékek egyenként 256 ezer forintos értéket képviselnek. Duna Katalin, az intézmény igazgatója elmondta: az iskola fele már rendelkezik személyi számítógéppel, a kilencedikesek akciója pedig most indul, így elérhető közel-ségbe került, hogy minden diáknak legyen saját készüléke.

Fenyvesi Zoltán, a Balatonfüredi Tankerületi Központ vezetője arra emlékeztetett, hogy a döntéshozók az online oktatásra való áttéréskor szembesültek azzal, hogy a feltételek nem mindenhol adóttak. Egy Európai Unió forrásnak köszönhetően a tanulók, a pedagógusok és az iskolák is hozzájuthatnak a szükséges számítógépekhez. Országos szinten is célként fogalmazódott meg, hogy 2025-re minden iskolás diák rendelkezzen computerrel. Az idei első félévben a tizedikesek és az általános iskola 7. osztályos

tanulói, tavasszal az 5-6. osztályosok és a kilencedikesek kerülnek sorra.

Magyarországon most több mint háromezer iskolában 140 ezer laptopot adnak át, amihez mindössze regisztrálni kell a Kréta rendszerben. A füredi tankerülethez 344 tanulói regisztráció érkezett, és összesen 649 készüléket tudnak szétosztani, ebből Balatonfüredre 135 érkezik: a Lóczyba 51, az Eötvösbe 43, a Radnóti 39, a Fekete István iskolába pedig kettő. Az átadó ünnepségen jelen volt Gáspár Ákos önkormányzati képviselő is.

Naptár készült a Piros templom üvegablakainak fotóiból

Fejes Gabriella kezdeményezésére 2024-es kalendárium készült a Krisztus Király Plébánia Templom üvegablakainak fotóiból. Az üvegablakok egyidősek az egy év alatt felépült, 1927. szeptember 29-én felszentelt templommal.

Az üvegablakokon ábrázolt szentekről hosszú ideig nem sokat lehetett tudni, mivel a mesterek az ablakokon az adományozók nevét örökítette csak meg. Ezért Fejes Gabriella kutatásba kezdett, végül az alkotó eredeti jegyzetei alapján derítette ki az ablakokon ábrázolt szentek kilétét. Az ablakok még eredeti állapotukban vannak, gyönyörű munkák, ami persze nem véletlen, készítőjük kora legelismertebb üvegfestő művész volt, (neve helytörténeti keresztrejtvényünk egyik megfejtése) több mint hatszáz templomba készített festett üvegablakokat. Az ablakok művészi értéke és egyedisége indokolta a városi

értéktárba való felvételüket, ami 2017-ben meg is történt. A most kiadott naptár ismételt felhívja a figyelmet, milyen értékesek ezek az alkotások, és közelebb hozza őket a fürediekhez. Az újévi naptár a Piros templomban, akár a szentmiséket követően is megvásárolható.

A Krisztus Király Plébánia Templom alapkövét 1926-ban tették le, egy év alatt meg is épült a lebontott fogadó helyén. Dr. Rott Nándor veszprémi püspök szentelte fel 1927-ben a negyven méter hosszú, húsz méter széles és tíz méter magas, neoromán stílusú épületet, amelyet aztán vörös kőve miatt piros templomként kereszteltek el. **BL**

A füredi betlehem állításakor gyűjtötták meg az első adventi gyertyát hagyományok szerint a Piros templomban.

Elhunyt Rácz István Füred volt tanácselnöke

Rácz István 1936-ban Tapolcán született, majd ipari tanuló volt Balatonfűzfőn. 18 éves korától húsz éven át a Balatonfüredi Hajógyárban géplakatosként majd műszaki ellenőrként dolgozott. 1975-ben lett a füredi városi tanács elnöke, ahol 1983-ig dolgozott.

Ezután Almádiba helyezték át, ahol egészen 90-ig községi, majd városi tanácselnök volt.

Sokat tett Balatonalmádi várossá válásáért, a régi fürediek és az almádiak szerint jó szándékú városvezető volt. Mindvégig megmaradt kétkezi embernek, nagy örömmel művelte szőlőjét, kiváló bora volt. Rácz István november 20-án 88 éves korában hunyt el. Gyászolja felesége, két gyermeke, négy unokája és két dédunokája.

HELYTÖRTÉNETI KERESZTREJTVÉNY

A Piros templom, hivatalos nevén a Krisztus Király Plébánia Templom rövidesen 100 éves lesz. Nem csak arról híres, hogy egy fogadó helyén épült, hanem nagyon értékesek és szépek üvegablakai is. Helytörténeti keresztrejtvényünk megfejtéséből megtudhatják, ki készítette őket, illetve azt, hogy pontosan hány szent szerepel a templom üvegablakain.

SZERTARTÁSOS	TIKTAKOL			KETTŐS BETŰ NÉVŰTŐ (PL. FUT VKI VAGY VMI...)	FÖLD IRÁNYÁBA	DONOR	FALÓVÁRÓL HÍRES VÁROS	AZ ÁBÉCÉ KEZDETE	BIBLIAI SZEMÉLY NÉMA JEEP! NÉMÉT HÁLÓ!		ELŐNYBEN RÉSZESÍT
	ISKOLAI FOGLALKOZÁS										ÚTTEST ANYAGA
NITROGÉN VEGYJELE			MEGÉRKEZIK A LIFT A FÖLDSZINTRE KÖNYVET FORGAT					ALFÖLDI KÖZSÉG			
NEM UTÓ					BEVÉSETT					FŰZ SZÉLEI!	
					VÖLGY-MEDENCE					RENGETEG	
AZ ÜVEGABLAKOK KÉSZÍTŐJE											
VÁRSZÉLEKI											
PÁNCÉLSZEKRÉNY PONTSZERZÉS AM. FOICIBAN	HOPPON MARAD	MÓKUS, RÉGIESEN	TEHERGÉPKOCSI-MÁRKA	NAGYON FONTOS SZEMÉLY BEFOLYÁSA VAN RÁ						MORAJBAN VAN!	EZEN AZ OLDALT
					FÉRFINÉV			ÖRMÉNY			
					BARANYA VÁRMEGYEI VÁROS			EMELKEDETTSÉG			
							ÜLŐHELY A LIGETBEN			KÖZÉPEN OLTÓ!	
					CÉRNA KERTI ÉPÍTMÉNY, KÜSZÓ NŐVÉNYEKSEL					KORÁBBI CÉGFORMA	
FÉRFINÉV											KELET
ELŐRE-HÁTRA					KÁRTYAJÁ-TÉK (ALSÓS) NAGY VERESÉGRE MONDJUK						BUDDHISTA SZERZETES
AKARAT VÉGE!			ENNYI SZENT LÁTHATÓ AZ ABLAKOKON ERŐDÍTMÉNY						KILYUKASZT ... HAFUN; SZOMÁLIAI HEGYFOK		
RÁDIUSZ	ÖSSZEVÁG						NYÁRI NADRÁG			SZÁZ VÉGE!	
	KELETI TÁBLAJÁTÉK						NÉMÉT MOTORKERÉK-PÁR-MÁRKA			KÖTŐ-SZÖVET	
GÖRÖG EREDETŰ NŐI NÉV					SZERZETESI CSUHA				TESSÉK, ITT VAN!		
					ZORRO JELE				RÓMAI EGYES		
DOBÁL				MÁRTÁS							
							EGYHÁZI GYŰLÉS				

Fürediek karácsonya külföldön

Külföldön hosszabb ideje élő balatonfüredieket kérdeztük arról, miben más az ottani karácsony, mint a magyar. A kép színes, hiszen több kontinensről érkeztek a válaszok: Olaszországból, Svédországból, Katarból, Kanadából, Svájcban, Németországból, Angliából, Japánból és Kaliforniából. Mindannyian meleg szeretettel gondolnak Füredre, és boldog ünnepeket kívánnak az otthoniaknak!

„A karácsony nem része az itteni kultúrának” Könczöl Zoltán Tajvanról

Az életem tele van csodával, kalanddal és szeretettel. 2003-ban jöttem el Balatonfüredről, karácsonykor Londonba költöztem, ahol tíz évig különböző bárókban és éttermekben dolgoztam. Élveztem, hogy jó hangulatot varázsolhattam az embereknek, de az éjszakai munka és a folytonos rohanás megviselt.

2013-ban egy régi munka- és lakótársam felhívott, hogy segítségre lenne szüksége Hong Kongban. A havas és hideg londoni karácsonyokat a pálmafás, tengerparti Jézuska váltotta fel. Egy évig még Macaón is szerencsét próbáltam, de ott a karácsonyok magányosak voltak, ezért visszamentem Hong Kongba, ahol a Campari cég márkakereskedőjeként kezdtem dolgozni, majd megtanultam a légzésterápiát és alapítottam egy céget, ami a vendéglátásban dolgozók mentális és fizikai egészségével foglalkozik.

2021-ben Tajvanra költöztem, ahol a karácsony a helyieknek nem létezik.

A buddhizmus miatt Ázsiában a keresztény ünnepek másodlagosak, de hálás vagyok, hogy a karácsonyokat a barátaimmal tölthetem, akik a világot minden tájáról jönnek.

Az összejöveteleink néha két-három napig is tartanak, és sokszor több mint harmincan vagyunk. Megtervezzük, hogy ki mit hozzon, és valaki éttermében zártkörűen, csak barátokkal és ajándékokkal töltjük a napot.

Ázsiában a legtöbb országban a buddhizmus, a hinduizmus, az iszlám vagy

más vallások dominálnak, és a keresztények kisebbségben vannak, ezért a karácsony nem része a hagyományos kultúrának, nem jár nagy ünnepléssel, ajándékozással vagy díszítéssel. Néhány országban, mint Japán, Kína vagy Dél-Korea, a karácsony inkább egy kereskedelmi vagy romantikus alkalom, mint vallási vagy családi esemény. A karácsonyfa, a Mikulás vagy a betlehem is inkább a nyugati hatás eredménye.

Nagyon régen voltam otthon karácsonykor, mert ilyen messziről inkább nyáron járok haza. Édesapám halála óta rájöttem, hogy milyen fontosak a családi kötelékek, ezért szeretnék részt venni az unokahúgaim életében, és a nyarakat velük együtt megélni. Minden karácsonykor felhívjuk egymást az anyukámmal és a húgómmal, mert a karácsony a szeretetről szól, amit azokkal osztasz meg, akik fontosak. A karácsony a miénk, és úgy alakítjuk, ahogy nekünk tetszik.

A karácsony a mi ünnepünk, és boldogan ünnepezzük, akárhol is legyünk a világon.

„Tomte hozza az ajándékot” Tátrai Eszter Göteborgból

a crafty megoldásokat, és mindenk felett a fényeket, gyertya vagy izzó formájában. Az ablakokban a legelterjedtebb a papírmásé világító csillag vagy az elektromos gyertyasor. Itt nincs Mikulás, az ő megfelelője Tomte, aki december 24-e estjén hozza házhöz az ajándékokat.

Az adventi időszak nagyon fontos ünnepe december 13-a, Szent Lucia napja. A világ számos pontjához hasonlóan a karácsonyt megelőző időszak itt is az aktív bevásárlásokról szól, de mint minden mást, a svédek ezt is sokkal nyugodtabban és kiegyensúlyozottabban intézik. Lagom, azaz se túl sok, se túl kevés. Sokan nem igazán szeretik a sötét hideget, így aztán az ünnepekre melegebb éghajlatra utaznak, a téli sportok szerelmesei pedig síelni mennek.

A családok körbelátogatása itt is szokás azoknál, akik az otthon melegebben töltik a karácsonyt.

Étel szempontjából ugyanaz kerül az asztalra, mint az év más ünnepnapjain: húsgolyó, krumpli, lazac meg egyéb tengeri halak különböző szószokkal.

Jellegzetes ital a glögg, ami egy alacsony alkoholtartalmú, édes gyümölcsital, a forralt borhoz hasonlítható, gyerekeknek pedig a Julmust, ami a kóla svéd megfelelője.

Jellemzőek a fahéjas, gyömbéres péksütemények és édesség, azaz godis minden mennyiségben.

A mai svédek alapvetően nem vallásosak, ezért az ünnep inkább a családi programokról szól, de ebben az időszakban a templomokban nagyon kellemes, klasszikus adventi koncerteket lehet hallgatni.

Nagy hagyomány még 24-én a tévében sugárzott egész napos, bámulatos Disney-program, illetve este az órákon át tartó bingolottó követése, ezekhez a szelvényeket az ünnepet megelőzően többnyire a gyerekek árulják versenyszerűen.

God Jul!
(ejtsd: gú jül)
- így kívánnak boldog karácsonyt egymásnak a svédek.

Az idei ünnep lesz a második, amit itt töltök Göteborgban. Két éve, épp karácsonykor egy rövid látogatás, közös karácsonyozás után döntöttem úgy, hogy Svédországba költözöm a bátyám családjának közelébe.

A svédek ízlése nagyon letisztult, szeretik a természetes anyagokat,

„Karácsony másnapján már kidobják a fenyőfákat” Szepesi Ildikó Kaliforniából

Szenteste nagy családi vacsora van, ahova mindenki igyekszik hazaérni, újra pulykát eszünk, mindenféle zöldség körettel, és megkezdődik a zenélés, éneklés - zongorához ülnek sokan -, aminek nagy hagyománya van itt Amerikában.

25-én reggel ajándékozunk meg egymást, általában karácsonyi egyforma pizsamákban vagyunk a reggelinél, vagy ugly sweater-ekben úgy mond „csúnya”, inkább vicces túlméretezett, nem mindennapi mintákkal díszített pulóverekben, ami láttam kezd terjedni Magyarországon is.

Ezeket a pulóvereket a nyolcvanas évek óta hordják itt, a Bill Cosby Show-ban lettek népszerűek. Ajándék vásárlásban határ a csillagos ég, de a többség a gyerekeknek játékot, édeséget vesz, és nagy divat a felnőtteknek az igényesebb minőségű sapka, zokni, sál karácsonyra.

Örületes, hogy hálaadás napjától, idén november 23-tól, már elindult a karácsony Kaliforniában. Bent is felállítjuk a karácsonyfát, kitör a vásárlási és dekorációs láz, az utóbbi teljesen extrém, pontosan úgy, mint a filmekben, mindenhol lógnak a fényfüzerek, a házak, a kertek a tele díszekkel.

Ami nagyon furcsa volt nekem kezdetben, amikor megérkeztem, hogy 25-én este már megszabadulnak itt a karácsonyfáktól, és azonnal indul az óév búcsúztatás, és a készülődés a szilveszterre. Húsz éve élek a napsütötte Los Angeles mellett. Most, kicsit hideg van itt is éjszakánként 5 °C, de napközben 25 °C körül, úgyhogy ilyen tavaszi időben karácsonyozunk itt Kaliforniában.

„Repülővel hozzák a valódi fenyőt” Pálfy András Katarból

Hetedik éve egy Közel-Keleti országban, Katarban élek a feleségemmel, immár két gyönyörű kislány apukájaként. Az adventi időszak nagy részét általában még kint töltjük, ilyenkor előveszünk a gyerekeknek a kalendáriumot, amiben minden napra elrejtünk egy-egy apró ajándékot, karácsonyi mesét, amit aznap elolvasunk.

A Mikulás Katarba is eljön, illetve a magyar gyerekek személyesen is találkozhatnak vele a vele december 6-a környékén a nagykövetségen.

Énekelnek, rajzolnak, ajándékot is kapnak ezen az összejevetelen. A karácsony előtti héten azonban már rendre otthon, Magyarországon, családjaik körében várják a szentestét Balatonfüreden és Tihanyban.

Katarban a muszlim ünnepek és szabályok szerint szerveződik az élet, ám a nagyszámú bevándorló közösség miatt a boltok polcain évről-évre egyre jobban megjelennek a keresztény ünnepek jelképei. Évvégén a bevásárlóközpontokban karácsonyfákat, díszeket, égősorokat és mindenféle kiegészítőket lehet látni, szinte már otthon érzi magát az ember. Az utóbbi években a műfenyők mellett egyre több helyen van lehetőség valódi fenyőfa rendelésére, amiket repülőgéppel szállítanak a sivatagi országba.

A lakóparkunk egy-egy háza is ünnepi díszbe öltözik, a szomszédunk ablakán

bekukucskálva már egy hatalmas karácsonyfát láttam a nappaliban. Doha városának különböző hoteljeiben, közösségi tereiben karácsonyi ünnepségeket, közös fenyőfaállítás, vagy éppen mézeskalács-készítő workshopokat tartanak.

Sok olyan stúdió van, ahol csodálatos díszletű ünnepi fotózásokat hirdetnek, amire igen nagy a kereslet. Ez számunkra is mindig nagy élmény, és szeretteink is nagy örömmel vesznek kézbe otthon a rólunk készült sorozatokat.

Aki pedig egy kis hidegre is vágyik, annak lehetősége nyílik a főváros különböző pontjain műjégpályán korcsolyázni, szánkópályán lesiklani, vagy ellátogatni a jégbarlangba.

Kívánjuk, hogy a világ minden táján legyen áldott és békés az idei ünnep mindannyiunk számára!

„Vadászunk a Mikulásra” Punk Bianca a Luzerni tótól, Svájcból

Svájc közepén Luzern Kantonjában egy kicsi faluban Weggisben a Luzerni tó közelében élek már 17 éve, ahol a tradíció nagyon fontos dolog.

Ilyen például, december 5-én, azaz mindig Mikulás előtti napon tartják meg a „Klausjagen”-t, lefordítva különösen hangzik, de mikulás vadászatot jelent. Ennek többszáz éves tradíciója van. A legnagyobb ilyen Klausjagent a közeli Küsnacht am Rigi faluban tartják meg, de a közeli falvakban, úgymint Weggisben is megrendezik ezt, amin a nők is részt vehetnek.

Este nyolc órakor mintegy 1500 Mikulás-vadász gyűlik össze, mindannyian fehér pástoringet viselnek. A 20.15-kor leadott petárda után Küsnacht egész területén kialszanak a fények. A geislechlepferek (kecske/birka pásztorok) csattogtatják ostoraikat a menet elején haladva. Mögöttük csendben táncolnak az iffelet-hordozók.

Ezek az iffeletek kartonpapírból és színes selyempapírból készülnek, és úgy néznek ki, mint a belülről gyertyákkal megvilágított templomablakok, alakjuk a püspök süvegére emlékeztet. A legnagyobb iffeletek több mint két méter magasak és 20-30 kg súlyúak. Ezután érkezik a Mikulás, akit több schmutzli (krampusz) és fáklyavívő kísér. A schmutzli mandarint, aszalt gyümölcsöt és diót osztogat a nézőknek. A fúvósok a hagyományos Klausen-dallamot játsszák.

Ezután jönnek a trychlerok, akik tehénharangjaikkal a menet legnagyobb csoportját alkotják.

A felvonulás a kürtösökkel kísértetiesen szépen zárul. Tradicionális a gyerekek

felvonulása is, amit pár nappal előtte késő délután tartanak meg.

A karácsony úgy zajlik, mint Magyarországon, de az ételek, amik a terített asztalra kerülnek nagyban különböznek.

Süteményeik a Weihnachts Gützli: a Mailänderli (Vajas), Spitzbuben (mandulás, ribizlilekváros), Bázeli Brunzli (csokoládés), Chräbeli (ánizsos).

Itt a bejglit, zserbót, szaloncukrot, habkarikát nem ismerik, ennek ellenére én őrzöm a hazai szokást, megsütöm a bejglit, zserbót, mert nekem ez a karácsonyhoz tartozik, és a barátaink, ismerőseink megőrülnek tőlük, mert imádják.

A karácsonyi ételekhez tartozik a sajt-fondü 25-én, Chäas Fondue. Egy úgynevezett kaklon, Caquelon formában készül fehérbor, fokhagyma, keményítő és alpesi reszelt sajt keverékből. Ezt kockára vágott kenyérdarabokkal esszük, hosszú villára feltűzve és kavarrva-mártogatva.

A másik fondü, a chinoise, ez húsos, amikor egy fazékba olajat vagy húslevest tesznek, és mindenki a saját ízlése szerint válogatja a hús-darabkákat, villára szúrja, és teszi a forró edénybe. Hozzá különböző mártásokat adunk.

Főleg azért vannak ezek az ételek, mert ilyenkor a család 6-16 főből is áll, és itt szeretnek együtt egy asztalnál megosztani mindent. Én tipikusan „magyarul”, is főzök kacsacombot, párolt káposztával.

„Boxing day karácsony másnapján” Bolla Attila Torontóból

Kanadában november elején kezdődik az ünnepi szezon, vagyis a holiday season. A házak udvarán a halloween-i díszleteket felváltják a karácsonyi díszek, az ablakokon keresztül pedig egyre több helyen átszűrődik a már feldíszített karácsonyfák fénye. Az üzleteket egyik napról a másikra ellepik a karácsonyi díszek, műfenyők, csokoládék és apró sütemények, ünnepi zenék szólnak, a tévécsatornákon pedig elindulnak a karácsonyi filmek, és ez egészen december végéig tart.

November közepén gyúlnak fel a fények a város karácsonyfáján, az utcákon és a köztereken is, majd ezt követi másnap reggel a Mikulás felvonulás, a Santa Claus parade

Észak-Amerikában nem feltétlenül keresztény ünnepként élik meg a karácsonyt. Itt a betlehem helyett Mikulás, rénszarvasok, hóemberek és egyéb karácsonyi figurák, díszek és fények színesítik az udvarokat meg a köztereket. Kanadában nem a Jézuska, hanem rénszarvas húzta szánon Santa Claus hozza az ajándékokat.

Mivel Kanada Ontario tartományában él a legtöbb ember, és a legtöbb bevándorló is, nagyon vegyesek az ünnepi szokások. A mi családunk nagyrészt a Magyarországon megszokott hagyományokat követi: Szenteste vacsorára gyűlik össze a család, majd körbeüljük a karácsonyfát, beszélgetünk és bontogatjuk az ajándékokat. Ha esik a hó, akkor vacsora után kimegyünk sétálni. Az egyetlen dolog, amit átvettünk az észak-amerikai szokásokból, hogy a fát mi is feldíszítjük karácsony előtt, de nem hetekkel, hanem csak néhány nappal korábban. Így az ünnepig még nem veszik el a karácsonyi hangulat, de praktikus, mert az utolsó napon a nagy készülődésben ezzel már nem kell foglalkozni.

Karácsony napjának reggelén érkeznek meg az ajándékok a fa alá, éjszaka hozza őket Santa Claus. Karácsony másnapja, vagyis december 26-a viszont már nem az ünnep, hanem ismét a vásárlás jegyében telik, ez a Boxing Day. Kinyitnak az üzletek, amiket aztán a hatalmas leárazások miatt ellepnek a vásárlók. Sokan persze ilyenkor szerzik be a karácsonyi ajándékokat is.

A karácsonyi szezonban sokan utaznak el délre, hogy melegebb tájakon töltsék az ünnepeket.

„Felkapcsolják az Oxford Street-en a fényeket” Pataki Lilla Londonból

Nálunk Londonban a karácsonyi hangulat viszonylag hamar kezdődik, már októberben látni egy-egy karácsonyfát az emberek nappalijában. Az igazi ünneplés viszont november közepén kezdődik el, amikor is felkapcsolják Oxford Street-en a fényeket. A belvárosban szinte mindenhol megjelennek a különféle hatalmas fénykavalkádok, más-más stílusban, angyalkák, harangok, csillagok, sok-sok karácsonyfa és néhol még hatalmas csillogó bálnákat is kihelyeznek.

Az egész város illatozik, hol a német kolbásztól, hol a finom churrostól, sőt még magyar lángos és kürtös kalács is kapható.

Kinyitnak a különféle korcsolyapályák, kinti-benti egyaránt, általában egy karácsonyfával a közepén. Karácsonyi vásárból is sokat találnak a londoniak a

Trafalgar téren és Covent Gardenben, de ilyenkor a Winter Wonderland is kinyit a Hyde Parkban, ahol mindenféle hullámvasútra fel lehet ülni, szellemvasút, kísértetház, nyereményjátékok várják a családokat. Ahogy haladunk közelebb karácsony napja felé, november végén a nagy leárazások is beköszöntenek és mindenki megindul, hogy a karácsonyi ajándékokat beszerezze.

Mi magyarok a Mikulást is ünnepejük Londonban, a kandallóra akasztott zoknikba hozza a Téalpó a csokikat. Ekkor egyébként már nálunk is fel van állítva a karácsonyfa a nappaliban. Az igazi ünnep nálunk is a 24-e, bár az angoloknak jellemzően a 25-e és 26-a. Ilyenkor az egész nap az ünneplésről szól, reggel takarítás, főzés, miközben karácsonyi filmek mennek a háttérben, mindenki eszegeti az elkészült süteket és az egész baráti társaság átjön kora délután segíteni főzni, készülni. Este felé megvacsorázunk közösen, majd kihagyhatatlan módon megnézzük a Reszkessetek, betörők! filmet, egy kis tojáslikőr és sütemény társaságában. Végül csapunk egy nagy bulit otthon, ami általában reggelig tart.

„Japánban a karácsony inkább a szerelem ünnepe” Nemes Roland Tokióból

Japánban a karácsonyra főként kereskedelmi és romantikus ünnepként tekintenek, nem pedig vallási eseményként élük meg az emberek. Ettől függetlenül gyakran karácsonyi süteményeket, mint például a különleges japán karácsonyi tortát, egy eperrel díszített, tejszínhabbal bevont piskóta tortát esznek. A családok és barátok gyakran összejönnek, hogy közösen vacsorázzanak, de ez nem olyan hagyományos mozzanat, mint más országokban.

Karácsony estéjén a fiatal párok romantikus randevükön vesznek részt, így a karácsonyt Japánban sokan a Valentin-naphoz hasonlítanak tekintik.

Természetesen a karácsonyi fények és dekorációk szerte a városban láthatók, különösen a bevásárlóközpontokban és a

főbb utcákon. Már szinte zavaróan játsszák rojtosra a karácsonyi slágereket a boltokban.

A KFC, azaz a Kentucky Fried Chicken, nagyon népszerű karácsonyi étel Japánban és sokan előre megrendelik a karácsonyi csirkét. A japán otthonokban ritkán állítanak fát, de a karácsonyi díszítés egyre népszerűbb itt is. Természetes fenyőt egyáltalán nem árusítanak, de műanyag fát lehet kapni. A karácsonyi ajándékozás nem olyan elterjedt, mint a nyugati országokban, inkább a kisebb ajándékokra és gesztusokra összpontosítanak a japánok. Inkább december 24-e a karácsony fő napja Japánban, nem pedig a 25-e. Bár a karácsony nem hivatalos ünnep a keleti országban, a modern kulturális befolyások miatt egyre népszerűbbé válik.

„Az ajándékok bontása szigorú rend szerint zajlik” Dreska Adrienn Bolzanóból

November végétől Olaszországban már mindenhol égnek az ünnepi fények, amik egészen január 20-ig világítanak a köztereken. Ami nagy különbség a magyarországi hagyományokhoz képest, hogy az ország északi felén már december 1-jén minden otthonban felállítják és feldíszítik a fákat. Az ország déli tartományaiiban a karácsonyfát különböző díszek, betlehem, koszorú helyettesítik. Mivel Olaszország vallásos, keresztény ország, a karácsony nagy közös családi ünnepnek számít, ahol 24-én este a szűk család ajándékozza meg egymást, ahol az ajándékok kibontása szigorú rend szerint zajlik.

Először mindig a legkisebb gyermek bonthat, majd életkor szerint folytatódik a ceremónia. Aki ajándékot bontott, fel kell olvasnia, hogy kitől mit kapott.

December 25-én kerül sor a nagy közös családi összejövételre, ahol az étkezéseknél nincs hagyományos menü.

Olaszországban tartományonként változik, hol milyen ételt készítenek. Verona környékén például elterjedt karácsonyi édesség a *pandoro*, ami egy puha porcukros kalácsféle, Milánó környékén pedig ilyenkor készítik a *panettone-t*, ami egy kandírozott narancsos kalács.

„Beigli helyett Christollent eszünk” Burka Bianka Nackenheimből

Az idei karácsonyt Mainz közelében a családdal, rokonokkal ünnepeljük és már december elején megkezdjük az előkészületeket. Az adventi időszakban süteményt, itteni néven Plätzchent sütünk,

amiből gyakran viszünk a családtagoknak és ismerősöknek is. Az adventi időszak elengedhetetlen része a karácsonyi vásár. A karácsonyi díszítés sok esetben szintén december 1-től világítja meg az ablakokat és az utcákat. A karácsonyfát néhány nappal december 24. előtt vagy december 24-én állítjuk és díszítjük fel.

December 24-én délután vagy este bontjuk ki az ajándékokat, karácsonyi dalokat éneklünk, és hallgatunk a rádióban.

Karácsony első napján sült liba, párolt vörös káposztával kerül az asztalra.

Beigli helyett Christollent, mazsolás, aszaltgyümölcsös kalácsot eszünk, de a mézeskalács is a hagyományos adventi és karácsonyi sütemények közé tartozik.

Karácsony mindkét napján szintén a családtagokkal, rokonokkal együtt ebédünk vagy vacsorázunk.

„Nagyon sokféle halat eszünk finomabbnál finomabb szósokban” Tóth Gyöngyi Stockholmból

A svéd karácsony nagyban hasonlít a hazai karácsonyokhoz. Kitakarítjuk házat, majd feldíszítjük. Itt nagyon sok lámpát használunk a sötét miatt, sütünk főzünk, ajándékot vásárolunk, és legfőképp együtt vagyunk szeretteinkkel. Van néhány dolog, ami nagyon eltér a magyartól.

December 6-án nem jön a Mikulás! Itt december 13-a, Luca napja az ünnep.

Svédország protestáns ország, de megtalálható az öt nagy vallás mindegyike itt. Az év végi ünnep egy „hednisk” pogány tradíció, amit átvett a kereszténység.

A keresztény karácsony ünneplése 1000-1100-as években kezdődik Angliában, Németországban, „CRISTES MAESSE” Krisztus mise néven itt az 1700-1800-as években terjed el.

Szenteste jön a Mikulás, zsákjában az ajándékokkal. Az apukák „elmennek újságért” és beöltöznek Mikulásnak. Minden gyerek nagyon várja. Előtte listát írnak, hogy mi legyen a Mikulás zsákjában. A karácsonyfát a gyerekekkel együtt díszítjük fel, erre az iskolákban is

készítenek díszeket a gyerekek.

Nincs szaloncukor a fán, sem habcsók, csak díszek.

Délután három órakor mindenki nézi a Donald kacsát a Disney-től 1960 óta a TV-ben. 2020-ban a legnézettebb műsor lett a TV történetében, amikor több mint négy és fél millió ember nézte a műsort. Ezután jön a Mikulás, és utána ülünk a megterített asztalhoz.

A svéd karácsonyi asztalról nem hiányozhat a sonka. Nem füstölt, hanem főzött sonka aminek a tetejét mustár, tojás, zsemlemorzsa keverékével megkenjük és megsütjük.

Nagyon sokféle halat eszünk finomabbnál finomabb szósokban. A mi asztalunkon szokott lenni 8-9 féle. A lazac elengedhetetlen és hozzá a kapros mustáros szósz.

A főtt fél tojás kaviárral, kis rákokkal kedvenc. A húsgolyó és a „herceg virsli” (3-4 cm hosszú megsütött virsli) a gyerekek kedvencei.

Nagyon sokfélét teszünk az asztalra, mindentől egy picit megkóstolunk, így is nagyon sokat eszik az ember, ebben egyformák vagyunk.

A desszert a tejberizshez hasonló tejszínnel készített finomság, sok az apró sütemény az elengedhetetlen mézeskalács ház, amit a gyerekekkel díszítünk fel.

Decemberben minden étterem „megteríti” a karácsonyi asztalát, ami itt nagyon népszerű. Vállalatok meghívják az alkalmazottakat, így köszönik meg az egész évi munkát.

Idén az a trend, hogy kevesebb húst és több zöldséget együnk.

Az árak 20-40 000 forint körül mozognak természetesen a főszakács nevével függően ital és kávé nélkül egy személyre. Az IKEA is megteríti a karácsonyi asztalát ott már 7000 forint körül lehet végigkóstolni az ételeket.

Igazi különlegesség Svédországban a Luca nap

Minden iskolában, óvodában idősök otthonában reggel hétkor jön a Szent Lucia menet december 13-án az egész országban.

Nagyon szép énekeket énekelnek amit csak ezen a napon, hófehér ruhában piros övvel, és egy lány (Lucia) vezeti a menetet, akinek a fején gyertyakoszorú ég. A többi ezüst koszorút visel. Ez az egyik legsötétebb nap Svédországban.

A régi Juliánus-naptár szerint december 13-a a leghosszabb éjszaka az északi féltekén. A népi hiedelem szerint a középkorban ezen az éjszakán az állatok beszélni tudtak.

Szent Lucia neve világhírséget jelent, Szicíliában Syracuse városában élt év 300 körül. Elhivatottan segítette a rászorulókat, hite miatt december 13-án 31 évesen 304-ben mártírhalált halt.

Először elégették, de a tűz nem fogott rajta, ezért lefejezték. A piros szalag a lecsorduló vért jelképezi a ruháján.

Mielőtt meghalt, odaadta a szeméit egy vak embernek, aki visszakapta látását.

Különleges recept a Luca cica-sütemény. Sáfrányos kelt tészta amit „S” alakúra formálva sütnék ki. Én így készítem:

- 16 dl liszt
- 5 dl langyos tej
- 50 g élesztő
- 150 g vaj
- 250 g tejföl
- 2 dl cukor
- 1 g sáfrány (örölve, rumba áztatva tartunk)
- 1 teáskanál só
- mazsola a szemeknek
- tojás a kenéshez

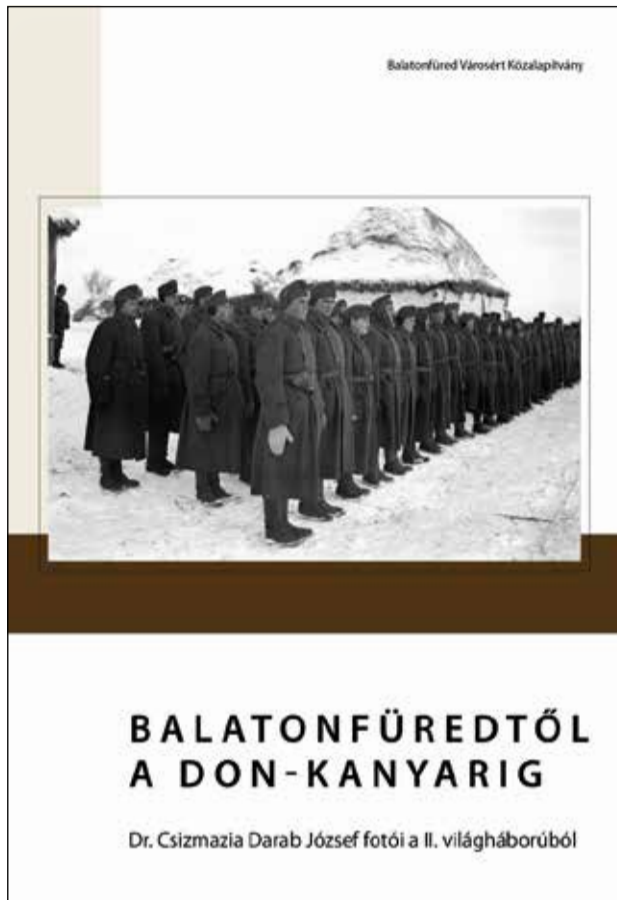
A langyos tejben keleszd az élesztőt picic cukorral, majd tedd hozzá a megolvasztott vajat, és dagaszd össze a liszttel és a többi tartozékkal.

Keleszd egy órát letakarva. Öntsöd deszkára, gyúrd át, alakítsd egy rúddá, és vágd kb. 30 db-ra. Sodorj minden darabot kb. 2 cm vastagra, és formáld „S” alakúra.

A végeket jobban becsavarjuk, hogy ott maradjanak. Kelesztjük 45 percig, adunk két mazsola szemet a végekhez, és tojással megkenjük. 225 °C sütőben 5-8 perc.

Privát történelem

BALATONFÜREDTŐL A DON-KANYARIG

Dr. Csizmazia Darab József fotói a II. világháborúból

Búcsú a szülőktől, 1940. december 2.

1944. tavaszán, Keszthelyen

– A 20. század második fele az elhallgatás és elfojtás korszaka a magyar történelemben. A kommunista hatalom a saját történelmi narratívájába nem illő eseményeket tabusította, így lehetetlenné tette a korszak nagy traumáinak feldolgozását. A Trianon nevet szinte ki sem lehetett ejteni, a második magyar hadsereg katasztrófájáról csak a korszak második felében kezdtek el beszélni – fogalmazott Fodor Pál történész, akadémikus a Kisfaludy Galériában tartott kötetbemutatón.

– Miközben történészek hada dolgozik a 20. századi magyar történelem hitelesebb bemutatásán, szerencsére az egykori résztvevők mikrotörténeti illetve személyes nézőpontja is egyre erőteljesebben árnyalja az összképet.

Ezt teszi dr. Csizmazia Darab József fényképeiből összeállított könyv is, amely segít abban, hogy jobban megérthessük az 1940-es éveket, átélhetővé teszi az eseményeket, a történelem személyes történetünké változik, amivel érzelmileg azonosulhatunk, így az az identitásunk részévé válhat. A kötet legnagyobb erénye a személyesség – mondta Fodor Pál.

Csizmazia Darab József amatőr fényképészként 1940. december 2-án vonult be katonának Balatonfüredről a III. hadtesthez. Sorsa tipikusnak mondható, a kommunista rendszer osztályidegennek nyilvánította, a fronton készített felvételeinek zöme elveszett vagy a család féltelmében megsemmisítette, így mindössze 500 kép maradt meg.

Fia, Csizmazia Darab József a kötetbemutatón elmondta, édesapját sikerült rávennie, hogy segítsen a képeken látható személyek beazonosításában, a

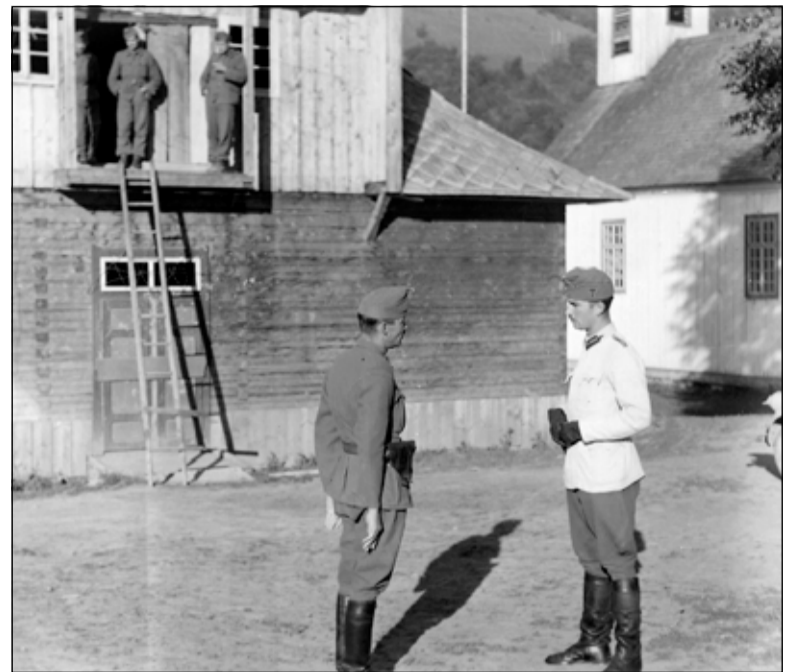
Elesett magyar katonák sírkertje Sztarij Oszkol küllerületén

Sztarij Oszkol városa lebombázva

1942. szeptember végén

Oroszoknál Kósa Ferenc jelentést tesz Cs. Darab József zászlósnak

Csizmazia Darab József balatonfüredi szőlőnemesítő a Don-kanyarban besorozott katonaként készített fényképeiből jelent meg album. A kötetben 1940-45 között, a magyar történelem egyik legdrámaibb helyszínén készült 319 felvétel látható, az amatőr képek a füredi besorozástól a fronton át a leszerelésig követik végig az eseményeket.

helyszínek meghatározásában, így jött létre a kötetben látható válogatás. Mint hangsúlyozta, több képen az édesapja is szerepel, amire az a magyarázat, hogy sok esetben időzítővel készítette a felvételeket.

A teltházasan esten Hári Lenke alpolgármester köszöntötte az érdeklődőket, dr. Kocsis András történelem tanár pedig a

történelmi kontextusról beszélt, tovább árnyalva a doni katasztrófáról való ismereteket.

A Balatonfüredtől a Don-kanyarig című kötet a Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadásában jelent meg. A könyv megvásárolható majd a Városi Könyvtárban, a Vaszary Galériában illetve Lira és a Bookline könyvesboltokban. **Martinovics**

Csizmazia Darab József Szombathelyről 1940. december 2-án vonult be katonának Balatonfüredről Szombathelyre a III. hadtesthez. Itt alapkiképzést kapott, majd, 1941 nyarán gazdaság végzettsége miatt előbb cséplési ellenőr lett Zirc mellett, majd áthelyezték Keszthelyre. 1942 elején, már őrmesterként tiszti továbbképzésre küldték Budapestre. Tényleges harctéri szolgálaton 1942 tavaszán a Kurszktól Voronyezsig tartó hadműveleten 9/3-as kocsioszlop parancsnokhelyetteseként vett rész először. Az 1943. január 12-i szovjet áttörést követően megkezdtek a visszavonulást, de még napokig tartaniuk kellett magukat, amíg a németek kiűrtették Voronyezst, és ezután az utóvéd egységekkel hagyta el a frontot. A hosszú és nehéz visszavonulás után május elején érkezett vissza Magyarországra, ahol az egészségügyi karantén után júniusban mint tartalékos, leszerelték. November 23-án újra be kellett vonulnia, és 1944. június 1-től ismét a frontszolgálat következett a mai Ukrajna területén. A visszavonulás során Máramaroszigeten a hadi hídoszlop parancsnokhelyettese, majd Győr mellett szolgált. Tartalékos karpaszományos zászlósként szerelt le 1945. március 28-án - írta a könyv bevezetőjében Csizmazia Darab József fia, a könyv szerkesztője.

Egy utolsó képen Cs. Darab József szolgálati lova hótól deresen. A visszavonulás közben a takarmány elfogyott, a hadosztályparancsnokság utasítására a lovakat lelőtték.

Korszerűsítik a Fehér templomot és felújítják az Angster orgonát

Felújítási munkák zajlanak a füredi Fehér templomban. A Kossuth utcai református templomból Pécsre szállították a híres Angster orgonát, kicserélik a teljes villamos-hálózatot és új fűtés is kerül az épületbe. Az elnyert állami támogatásból a parókia épületének tetőterében segédlelkézi és vendéglakást alakítanak ki.

1867 és az 1949-es államosítás között összesen ezerháromszáz Angster orgona készült a híres pécsi műhelyben. Idősebb Angster József - aki a Francia Akadémia tagja is volt - kora leghíresebb orgonakészítőitől tanulta a mesterséget, elsősorban a párizsi Notre Dame orgonájának építőtől, Aristide Cavaillé-Colltól. A füredi református templom Angster hangszere 1884-ben készült katalógusorgonaként, vagyis az első száz pécsi hangszer egyike. Szinte eredeti állapotában maradt fenn, mára azonban erősen felújításra szorult, ezért a közelmúltban leszerelték és Pécsre szállították.

- Először csak egy felújításra gondoltunk, azonban mivel egy műemlék templomban lévő műemlék orgonáról van szó, így csak a felújítás egy közel harmincmilliósi tétel lett volna.

Felmerült bennünk a gondolat, hogy ha már ilyen nagymértékben hozzá kell nyúlni a hangszerhez, akkor egy olyan bővítésre kerüljön sor, ami által koncertorgonává válhat - mondta Bátki Dávid Géza, a Balatonfüredi Református Egyházközség lelképásztora.

Bár többször is volt már orgonakonzert a Fehér templomban, a hangszer erre a célja nem igazán volt alkalmas: a pedáljaiból hiányoztak a sípok, összesen tizenkét hangot lehetett velük megszólaltatni. Attól függetlenül, hogy melyik pedálra léptek rá, ugyanaz a hang szólalt meg, oktávkülönbséggel. Ez nagymértékben bekorlátozta az eljátszható orgonaművek számát.

Felmerült, hogy a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program keretében a jelenlegi hangszer

bővítésével épülhetne meg Balatonfüred első sípos koncertorgonája, amire nem került sor. A tervek azonban elkészültek hozzá, így amikor egy nagyobb állami támogatás kapcsán lehetőség adódott, az a döntés született, hogy ebből a forrásból az orgona bővítését is elvégezzük. A füredi orgona jelenleg a Pécsi Orgona-építő Manufaktúra műhelyében van, és hozzávetőlegesen a tihanyi orgonához hasonló méretű hangszer készül belőle.

- Az átadás hivatalos határideje június 30-a, de a tervek szerint már tavasszal elkezdik visszaépíteni az orgonát, ami látványában, letről nézve nem sokat fog változni. A bővítmény az orgonaszekrény mögé kerül beépítésre, az orgonakarzaton lesz látható, hogy mekkora változás történt - tette hozzá a lelképásztor.

Az orgonának otthont adó templomépület a kétezres évek elején esett át egy nagyobb felújításon, akkor a külső és belső tatarozás történt meg, a lelképásztor szerint nagyon jó minőségben, így ehhez valószínűleg most nem is kell hozzányúlni.

- A mostani felújítás szükségességét leginkább az elektromos hálózat elavultsága indokolta. Az elmúlt esztendő során helyenként vezetékégekkel is szembetaláltuk magunkat. A veszélyelhárításkor érett meg

a szándék, hogy a templom teljes elektromos-hálózatát ki kell cserélni. Ennek kapcsán a fűtés bővítése és korszerűsítése vált időszerűvé, mivel ezidáig egy elektromos fűtőrendszer üzemelt a templomban - hangsúlyozta Bátki Dávid Géza.

Az eddigi fűtésrendszernek nagy teljesítményre volt szüksége, épp ezért a meglévő hálózattal nem lehetett ellátni a templom teljes alsó területének a fűtését. Az infrásugárzós fűtés a padok alatt voltak felszerelve, a lábszár melegítésével biztosított egy meleg légáramlatot. Ezt cserélik most egy infrafilmes fűtésrendszerre. A templom alsó szintjét újra kell parkettázni, ugyanis a költséghatékonyság miatt az infrafilmet a meglévő hajópadlóra fektették le, erre egy új járóléletet kell képezni.

- Őszintén megvallva nagy meglepetésként egy elég jelentős, 280 millió forintos állami támogatást kaptunk. Ebből az összegből a templom korszerűsítésén kívül a gyülekezeti ház gépészete újul meg, illetve megvalósul a tetőtér beépítése egy részleges akadálymentesítéssel. Van egy segédlelkéziünk, ő a tetőtérben kap helyet, illetve egy vendégszobát is kialakítunk itt - tette hozzá a lelképásztor.

Jelenleg kilencven százaléban készen áll a tetőtér, hamarosan nekilátnak a gyülekezeti ház parókia-szintjének, a templomban pedig javában zajlik még a felújítási munka. **Mórocz Anikó**

Az Angster orgona- és harmóniumgyár 1867-1949 között működött Pécsen. A család öt férfi tagja - főként Angster József és fia - nyolc évtized alatt 1300 orgonát és 3600 harmóniumot készített itt. A Pécsi zsinagógába készült első orgonája gyors hírnévhez juttatta az Angster családot. A pápai Nagy Szent Gergely-renddel kitüntetett hangszerkészítő gyárában nyolcvan-száz fő dolgozott, akikkel évi negyven orgona előállítására voltak képesek. A céget az 1896-os millenniumi kiállításon aranyéremmel jutalmazták.

Az első világháború előtt már százhusz ember dolgozott az üzemben, a fűrészeket, esztergapadokat és fűrőket egy négy lóerős gőzgép hajtotta. Alapanyagot főleg belföldről, de külföldről is vásárolták, az önt és az ólmot pedig angol területekről szereztek be.

A gyárat 1903-tól az alapító fiai, Emil és Oszkár vették át. A harmadik generációbéli vezetőket, Angster Józsefet és Angster Imrét az államosítás után koncepciós perben elítélték. A gyár az 1949-es államosítás után asztalosüzem lett, amíg a meglévő faanyagot fel nem érték, koporsót és úttörőspót gyártottak, az értékes fémeket pedig elkobozták. Később az orgonagyár jogutód nélkül szűnt meg, orgonaépítői pályaelhagyóként kényszerültek megélni. Az épület jelenleg leromlott állapotban, üresen áll.

Fotó: Szente

Fotó: Szente

Fotó: Szente

Rangos állami kitüntetés Andorka Rudolfnak

A Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését kapta meg a Füreden élő Andorka Rudolf. Az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet felügyelő-helyettesének, korábbi felügyelőjének a közösség megerősítése és identitásának megőrzése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként adományozta a magas rangú állami kitüntetését Novák Katalin köztársasági elnök.

Andorka Rudolf 1986-ban katonaszökevényként menekült Magyarországról Ausztriába, majd hamarosan felvette a kapcsolatot az ottani magyar evangélikus gyülekezettel. - *Rögtön az első kapcsolatkor ezerötszáz újságot csomagoltam és postáztam* – emlékezett vissza a kezdetekre és a Másokért Együtt című gyülekezeti lapra Andorka Rudolf. - *Annak idején sok magyar ajkú szökött át Ausztriába*

a környező országokból. Fontos volt a beilleszkedésük segítése és a magyar identitásuk ápolása, mert a közösség erőt adott a családi életben. Mi sokat tudunk segíteni tapasztalatokkal, lelki támasszal. A mi tagjaink így az osztrák közösség tagjai lehettek, de közben magyar identitásukat is megtarthatták – mondta el szolgálatának ma is érvényes céljairól Andorka Rudolf.

Laudációjában dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke a közös indulásra emlékezett vissza, miszerint 1971. május 2-án kis konfirmandusok térdepeltek a Deák téri templom oltára előtt. A csoport tagja volt ő maga és Andorka Rudolf is, aki később Ausztriába menet útravalóul mindössze egy telefonszámot kapott. Csak megjegyeznie lehetett, leírnia nem volt szabad Szépfalusi István bécsi magyar lelkész telefonszámát.

Az első találkozás óta Andorka Rudolf folyamatosan szolgálja a közösséget, aminek létrejötté az 1956-os menekülthullámhoz köthető. Andorka hosszú és kitartó küzdelmének eredményeként a kétezres évek elején a gyülekezet az Ausztriai Evangélikus Egyház teljes jogú

gyülekezete lett. Az anyanyelv Andorka számára mindig is megőrzendő kincsnek számított, és azt is sikerült elérnie, hogy 2005 óta folyamatosan szolgál magyar lelkész a gyülekezet grazi és bécsi istentiszteletein.

Egy interjúban Andorka Rudolf úgy fogalmazott, hogy egész életében érezte: Isten jó időben és jó helyen avatkozott be az életébe. Ezért való háláját nemcsak bőséges szolgálataival, hanem többek között azzal a kehellyel is kiakarta fejezni, amit a gyülekezet számára készített. Az ausztriai magyarság javára végzett kiemelkedő társadalmi munkája elismeréseként Andorka Rudolf korábban már nagyköveti díszoklevélben részesült.

A Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését Andorka Rudolf november 30-án vette át Magyarország Bécsi Nagykövetségén, ahol úgy fogalmazott: - Ha az ember egy közösségért dolgozik, akkor nem vár hálát és köszönetet, hanem amikor egykoron odakerül a Jóisten színe elé, akkor egy mosoly maga lesz a boldogság. A földi kitüntetések jólesnek, de én sem ezekért dolgozom, hanem a közösség fejlődéséért.

Mórocz Anikó

A fiatalok elhelyezkedését segítette az Ifjúsági Garancia Rendszer

Az elmúlt években a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal kiemelt feladata volt a GINOP 5.2.1-14-2015-00001 azonosítószámú, Ifjúsági Garancia Rendszer című projekt megvalósítása. A munkaerő-piaci program célja az volt, hogy a foglalkoztatási szolgálat meghatározott időn belül valamilyen konkrét lehetőséget ajánljon fel az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra azon 25 év alatti fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak. Vagyis, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához.

Az elhelyezkedést támogatásokkal, a regisztrált álláskeresők egyéni igényéhez igazodó munkaerő-piaci szolgáltatásokkal, foglalkoztatási információnyújtással, egyéni munkatanácsadással, munkaerő közvetítéssel, valamint a lehetséges munkahelyek feltárásával segítette elő a program.

A projekt vállalkozóvá válási támogatást, képzési támogatást bérköltség, lakhatási, valamint bértámogatást nyújtott a bevont ügyfelek részére.

A projektben 6008 fő vett részt, akik közül 5396 fő részesült munkaerő-piaci támogatásban, melyhez hozzájárult a 17104 esetben nyújtott humánszolgáltatás.

A program keretében 428 fő tanult 74 képzés valamilyen formájában, melynek eredményeképpen elhelyezkedést segítő OKJ bizonyítványt, hatósági engedélyt, tanúsítványt szereztek a végzett ügyfelek.

Bér jellegű támogatással 4968 fő elhelyezkedése valósulhatott meg, közülük 489 fő egyéni vállalkozóvá vált, 71 fő esetében a lakóhelytől távoli munkavállalást tette lehetővé a lakhatási támogatás.

A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Ifjúsági Garancia Rendszer című projektje 2015-ben indult és 2023 végén zárul.

A projekt a Széchenyi 2020 Program keretében valósult meg. (x)

Út a munkaerőpiacra – hatékony segítség az álláskeresőknek

2015-ben indult ez év végén zárul a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Út a munkaerőpiacra című, GINOP 5.1.1-2015-00001 azonosítószámú projektje. A kiemelt projekt keretében megvalósuló munkaerő-piaci program célja volt egyrészt az álláskeresők és inaktívok, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása, másrészt a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetőek és késznek munkát vállalni a versenyszférában.

A projekt keretében a támogatások mellett a járási hivatalok a regisztrált álláskeresők egyéni igényéhez igazodó munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtásával, foglalkoztatási információnyújtással, egyéni munkatanácsadással, munkaerő közvetítéssel, valamint a lehetséges munkahelyek feltárásával segítették a programban résztvevők sikeres elhelyezkedését.

A program megvalósítása során a kormányhivatal vállalkozóvá válási támogatást, képzési támogatást bérköltség-, lakhatási- és bértámogatást nyújtott a bevont ügyfelek részére.

A projektben 8939 fő vett részt, akik közül 6397 fő sikeresen fejezte be egyéni programját, melyhez hozzájárult a 21080 esetben nyújtott humánszolgáltatás.

A program során 75 képzés indult, melyen összesen 561 fő vett részt. A képzéseken résztvevő ügyfelek elhelyezkedést segítő OKJ bizonyítványt, hatósági engedélyt, tanúsítványt szereztek.

Bér jellegű támogatással 8602 fő elhelyezkedése valósult meg, közülük 1736 fő egyéni vállalkozóvá vált, 49 fő esetében pedig a lakóhelytől távoli munkavállalást tette lehetővé a lakhatási támogatás.

A projekt a Széchenyi 2020 Program keretében valósult meg. (x)

Ízelítő Gaál Antal humoros fotóiból

Gaál Antal egy egyszerű mobiltelefonnal kezdett képeket készíteni, amit mindig magánál hordott. Kiállítása hu.mor.zsák 2.0 címmel volt látható a polgármesteri hivatal Folyosó Galériájában is.

„Kevés kivételtől eltekintve egyáltalán nem törekszem arra, hogy látványos, szép képeket exponáljak. Szép képekkel, ahogy mondani szokták, tele van a padlás. Az interneten ömlik ránk az úgynevezett szép fotók végtelen áradata, gyakran túl szépek is, agyon manipulálva – ugyanakkor gyakorlatilag semmit nem tudunk arról, ki, mikor, miért készítette, vagyis teljesen idegenek maradnak számunkra. Hatás nélküli, személytelen élmények ezek. Manapság odáig jutottunk, hogy már mindent ezerszer lefotóztak, amit érdemesnek tartottak erre, s néha az az ember érzése, hogy a kevesebb bizony több lenne.”

„Nagyon fontosnak tartom, hogy a képeimnek címet adjak. Sokan vannak, akik azt vallják, nem kell cím, beszéljen a kép önmagáért, és én ezzel egyet is értek, mert a jó fotó valóban mindent elmesél, amit a készítője el akar mondani. De van még egy nagyon fontos szempontom ebben az esetben, a humor” - írta Gaál Antal a kiállítás megnyitójára.

Arácson köszöntötték Zettwitz Sándort

A kilencvenéves cégvezetővel Tarnai Katalin beszélgetett

Több mint 80 százalékban exportra termelnek, a fejlesztésre pedig milliárdokat költenek. A világ száz országába szállítanak vizeletanalizáló berendezést, a hagyományos vércukormérőjükből pedig évente hetvenezret adnak el. Az 1986-an alapított 77 Elektronika Kft-t Zettwitz Sándor lánya, Gabriella folyamatosan veszi át, aki az idén kilencvenedik életévét betöltött gépészmérnök üzletember édesapjára továbbra is mindenben számíthat. A cég gyártásának egy része a füredi telephelyen történik, és egyre bővül a család tulajdonában lévő, szintén füredi Zelna Borászat is.

Zettwitz Sándor 1933-ban született Budapesten. Mindössze hét éves volt, amikor kitört a második világháború. Budapest 1944-es ostroma idején az édesapja katona volt, az édesanyjával másfél hónapig a ház szentes pincéjében laktak. Szalonnához és kenyérhez jutottak hozzá, azt ették, ami volt.

A Zettwitz család református volt, így Sándor a Lónyay Utcai Református Gimnáziumba járt, amiért a mai napig hálás. Bizonyos karakterjegyeit is a Lónyaynak tulajdonítja. 1952-ben érettségizett, amikor nem számíthatott dicsőre egy egyházi iskola tanulója. Neki is csak negyedik nekifutásra sikerült bejutnia az egyetemre, mindenáron gépészmérnök akart lenni. Ennek ellenére az egyetemi évei szépként maradtak meg benne. Kedvenc mechanikai professzora például érkezőkor szóltanul állt a katedra előtt, amíg néma csend nem lett, majd azt mondta: „Uraim, jó napot kívánok!”.

1956. október 22-én este az egyetem aulájában volt Zettwitz Sándor is, lelkes beszédek hallgattak és érezték a változás szelét. Másnap minden hallgató az egyetem kertjében ült, majd elindultak, az akkor ötödéves, magas termetű Sándor a tömeg élén haladt. Az egyetem Budafoki úti sarkán

Zettwitz Sándort Fabacsovics Zoltán az Arácsi Vizit szervezője köszöntötte születésnapja kapcsán

fordultak ki, ahol tömött sorban álló emberek várták őket sirva. Ez az emlék azóta is erősen megmaradt Sándorban. A november 4-i események reménytelenné tették őket, a tömegre mentőautóból kiugró AVÓ-sok azonnal tüzet nyitottak.

Az egyetemből egy teljes félév kimaradt, így csak 1957-ben tudta befejezni azt. A gépészmérnöki kar gépgyártás és szerszám-gép szakán jeles eredménnyel védte meg a diplomamunkáját, témája pedig a tudományos diákkörben is kutatott gépi menetfűrés nyomatéki görbéinek kérdése volt.

Ebben az időben rengeteg házigyári épület készült, amiknek azonban nem volt hőszigetelése. Zettwitz Sándorra első munkahelyén, a Könnyűbeton- és Szigetelőanyag Ipari Vállalatnál a műszaki fejlesztési osztály vezetését bízták, a feladata pedig az első magyar ásványgyapot-technológia és az azt előállító gépsor kifejlesztése volt. Ezen túl a vállalat beruházásaiért is ő felelt.

A külkereskedelemben ekkor kerestek egy idegen nyelvet ismerő szakmai munkatársat.

Zettwitz Sándort berendelték a minisztériumba, ami akkortájt nem mindig jelentett jót, de mint a Külkereskedelmi Vállalat munkatársa távozott onnét. Ezt követően a Nikex külker vállalat kereste meg, és a gépipart osztályának a vezetését bízta rá. Többször kellett Olaszországba utaznia, majd felkérést kapott, hogy hozzon létre egy céget Milánóban. A Technoital Vállalatot keresztül magyar szerszám-gépeket értékesítettek Olaszországba. Gépészmérnökként komoly kereskedelmi tapasztalatokra tett szert, és már tizenhat olasz alkalmazottal dolgozott a cég vezetőjeként, amikor két év után hazatért, és a Technoimpex kereskedelmi igazgatója lett.

A családi cégét 1986-ban, egy huszonhét négyzetméteres, bérelt lakásban alapították meg a család tagjaival, és ez a mai napig száz százalékban az ő tulajdonukban áll. A 77 Elektronika Kft. az első, mai értelemben vett magyar startupok egyike volt, nevében a mesebeli 77-es számmal.

A cég alapításának gondolata Arácson született meg. Zettwitz Sándor akkori veje, Lukács József egy rendkívül tehetséges fizikus volt, diákkorukban testvérével, Endrével ők csinálták meg az első magyar személyi számítógépet. A HomeLab szó szerint a konyhában, a kamrában és a garázsban készült, és komoly sikert arattak vele a Lukács testvérek, ők maguk adták el.

A nyolcvanas évek közepén az Egyesült Államokon kívül még nem voltak mobil vércukormérők, amivel a beteg a saját otthonában is meg tudta volna mérni az aktuális értékét. A Zettwitz

család egyik arácsi szomszédja egy diabetológus orvos, aki egy Amerikából kapott készülékkel kopogott át, mondván: kellene ilyen csinálni.

Csak keleti alkatrészekből egy nagy és elég csúnya gépet tudtak készíteni, de jól mért, így a szakma elfogadta. A kifejlesztett analízáló eszköz egy csepp vér alapján, három percen belül, egyetlen gombnyomásra diagnosztizált, a beteg állapotát megmutató legfontosabb paramétereket pedig az orvos számára közvetítette. A találmányt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) is a szárnyai alá vette, és támogatni kezdte a széles körű forgalmazását.

A fejlesztést és a műszaki munkát a Lukács testvérek végezték, az értékesítést pedig Zettwitz Sándor. Nagy előnynek számított, hogy a fejlesztést és az értékesítést családon belül meg tudták oldani, és ez azóta sem változott. Export azonban csak a rendszerváltás után jöhetett szóba. A vércukormérő mellé egy házi orvosoknak szánt vizeletvizsgálót is kifejlesztett a cég, amiből eddig 270 ezer darab készült a világ különböző részére.

A siker kulcsának Zettwitz Sándor az innovációt tartja, ezért náluk a fejlesztés minden esetben prioritást élvez. A jelenleg hétszáz fős cégben több mint száz, magasan képzett, idegen nyelveket beszélő fejlesztőmérnök dolgozik. Ők az orvosok igényei alapján fejlesztik ki az újabb és újabb eszközöket. A vállalkozás megalapítása óta a bevételek hat-tíz százalékát kutatás-fejlesztésre fordítják. A budapestin kívül azért vált indokoltá a füredi gyár, hogy földrajzilag elkülönülten tudják a gyártást végezni, ugyanis ha a fővárosi gyárban bármi történik, akkor az utánpótlás hiányában a világban működő több ezer

gépük leáll, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.

A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően 2022-re sikerült elérniük, hogy a legújabb vércukormérő eszközeik már a bluetooth technológia révén kapcsolatot tartanak az orvosokkal. Akár ötszáz vizsgálati paramétert is képesek közvetlenül továbbítani, interneten és mobiltelefonon keresztül is. Egy percnél mérő szenzornak és egy mobilalkalmazásnak köszönhetően a cukorbetegség már valós időben követhetik a vércukorszintjük alakulását.

Zettwitz Sándor szerint a szakmai tudás és a minőség mellett nem árt, ha az embernek szerencséje van. Neki is szerencséje volt, hogy egy orvos lakott a szomszédjában, szerencse volt, hogy ő kapott egy készüléket, ami alapján az első vércukormérőjüket meg tudták csinálni. A világ számos pontján helyben élő nagykereskedőkkel dolgoznak, akik az adott országot és annak nyelvét is jól ismerik.

A tavalyi évben már a világ száz országában volt jelen a cég, értékesítési bevételének 83 százaléka exportból származik. Az EU-ban az első, az USA-ban pedig a második legnagyobb volt a piaci részesedésük. A négy fővel indult családi vállalkozás mára a magyar egészségipar egyik legnagyobb és legmeghatározóbb cége lett, és egyes becslések szerint a kilencedik legnagyobb családi vállalkozás Magyarországon.

A 77 Elektronika Kft-hez Zettwitz Sándor jogász végzettségű lánya, Gabriella is csatlakozott, aki fokozatosan ismerkedett a részterületekkel. A cégnek tíz igazgatósága van, az irányításnak több mint nyolcvan százalékát már Gabriella kezében van, de az édesapjára mindenben számíthat. Zettwitz Sándor saját bevallása szerint Arácson tud igazán kikapcsolni, hetente legalább két napot itt tölt. Van egy hajójuk, amivel a tavat járják, a baráti körükkel is szívesen időznek, és utazni is szeretnek.

A család tulajdonában van a füredi Zelna Borászat is: Zettwitz Sándor unokája, Lukács Lilla, és a férje, Barabás Barna a farkókői szőlőültetvények megvásárlására alapozták a borászatukat. A Füreden és Szőlőszőn lévő huszonkét hektár szőlőből évente már százezer palack bort készítenek, Olaszrizlingjük pedig elnyerte a Decanter szakmai magazin Rubin díját is.

A 90. életévét októberben betöltő Zettwitz Sándor úgy képzei, hogy ha a cég irányítását teljesen átadja a lányának, akkor is lesz dolga, hisz a két lányunokájánál összesen négy dedunokája van, és a céggel kapcsolatban felmerülő kérdésekben is szeretné a családját segíteni. Karácsonyi kívánsága pedig az, hogy minél tovább tudjon jó egészségben élni. **MA**

Tarnai Katalin fiatal televíziós korában évtizedekkel ezelőtt már készített interjút Zettwitz Sándorral

Az év főépítésze lett Fabacsovics Zoltán

Huszonnegyedik alkalommal adták át a 2000-ben alapított Az év főépítésze díjat, melyet a veszprémi-füredi kötődésű Fabacsovics Zoltán érdemelt ki.

Az elismerést évente két kategóriában adományozzák: az Év főépítésze díjat aktív főépítész, míg a főépítész életműdíjat a szakmáját hosszú ideje gyakorló, illetve nyugdíjba vonuló/vonult kiváló főépítész kaphatja meg.

A díjátadás helyszíne ezúttal Veszprém volt, ahol a szeptember 14-i országos főépítész konferencián adta át Porga Gyula, Veszprém polgármestere, Sulyok Balázs, Veszprém főépítésze és Salamin Ferenc, az Országos Főépítész Kollégium elnöke. Porga Gyula köszöntőjében üdvözölte a főépítészeket, gratulált a díjazottaknak, s annak, hogy idén Veszprém, Európa Kulturális Fővárosa adhatott otthont a rangos konferenciának és díjátadónak.

Fabacsovics Zoltán Veszprém vármegye főépítésze több mint tízéves megyei főépítési, korábban balatoni területi referensként végzett tevékenységével eredményesen hangolta össze az önkormányzatok, a fejlesztési elképzelések és a szakmai szervezetek munkáját. Aktívan vesz részt az arculatformálásban, az értékvédelemben és a megye jövőképe alakításában. Szakmai rendezvényeket szervez (városépítészeti séták, példaértékű épületek a Balatonnál), kezdeményezője és tevékeny szereplője az Év balatoni háza díjnak és kiállítás-sorozatnak. Társadalmi szerepvállalása (az arácsi városrészben végzett szervezőmunkája stb.) települési alapítványokban szintén elismerésre méltó. **Zatkalik András**

Salamin Ferenc az Országos Főépítész Kollégium elnöke gratulál Fabacsovics Zoltánnak. A képen balra Porga Gyula Veszprém polgármestere, háttérben Sulyok Balázs, Veszprém főépítésze.

Befejeződött a reformkori városrész felújítása

December 14-én ünnepélyes projektzárón összegezték a résztvevők a Balatonfüred Reformkori városrészének felújítása című projektet. A Magyar Turisztikai Ügynökség konzorciumvezetésével, 899,2 millió forint európai uniós forrásból összetett turisztikai fejlesztés valósult meg Balatonfüreden az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával.

A GINOP - 7.1.9-17-2018-00008 számú „Balatonfüred reformkori városrészének integrált termék- és szolgáltatás fejlesztése” című projekt célja a világörökségi várományos helyszíneként jelölt balatonfüredi reformkori városközpont műemlékeinek megőrzése és a turisztikai attraktivitás növelése.

A több helyszínen zajló fejlesztés keretében megújultak a Huray-villák, felújítás történt a Jókai-villában, a Vaszary-villa kertje pedig rendezvényhelyszíneként működik majd.

A Kerektemplom altemplomában kiállításokat rendeznek.

Az ünnepélyes projektzárón dr. Bóka István polgármester megköszönte a résztvevőknek a sikeres lebonyolítást. Schmidtné Kositzky Anett, a Balatonfüred Kulturális Nonprofit Kft. igazgatója a Vaszary-villa kertjének felújításáról, Böröcz István, a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület elnöke a Huray-villákról beszélt.

Wallner Krisztina tájépítész és az épületek rehabilitációját tervező Tóth Dávid építész ismertette a projekt keretében végzett munkát.

Tóth Dávid a Balatonfüredi Naplónak foglalta össze a Kerektemplom felújításának részleteit:

Ismerős formák, történelmi mintázat

Köralaprajzú centrális szakrális terek már az ókeresztény időkben megjelentek, melyek térszemlélye a római Pantheon épületéből eredt. Ezen ikonikus épület hatása az építészettörténet valamennyi korszakában éreztette hatását a művelt nyugati világ köreiben.

A 18. század végétől kibontakozó klasszicizmus különösen kedvelte ezt a tömegformálást és a téralakítást így a „kerektemplom” mint szakrális épülettípus mind a katolikus, mind pedig a protestáns felekezetek körében egyaránt népszerűvé vált.

Például a komáromi Szent Anna templom portikuszára épített két kis torony Bernininek a Pantheon (akkor még létező, azóta elbontott) két tornyát idézi.

A komáromi Szent Rozália-templom ismeretlen építész műve, de egyértelműen az esztergomi Szent Anna-templom hatását mutatja, de Szilvásvárad, Palkonya, Döbrönte és Nemesváralja, vagy az 1933-ban épült székesfehérvári Prohászka emléktemplom is a klasszicizáló centrális építészeti téralkotásra.

Épület keletkezése

A Tihanyi Bencések az 1834-es fürdőtelepi tűzvész után Packh Jánost bízzák meg a jövőbeli fejlesztési tervek elkészítésével, ahol megalapozza a később megvalósult templom első vízióját, azonban azt csak tragikus halála után 1841-ben Fruhmann János győri építész teljesíti be.

Brestyenszky Béla (1786–1851) tihanyi apát Fruhmann János személyében korábbi tanártársát, a győri rajziskola tanárát bízza meg az új templom tervezésével, amit szeptember 20-án ünnepélyes alapköletétel követ. Az elkészült templomot 1846. június 21-én szentelték fel.

A balatonfüredi Kerektemplom klasszicista stílusban épült, úgy tömegkompozíciója, mint részletei megfelelnek a korstílus jellegzetességeinek, sajátosságainak. A négy jón oszlop tartotta timpanonos portikuszos bejárata, elegáns vakolt fehér külseje, kimért belső díszítése egyaránt arisztokratikus megjelenést kölcsönöznek a templomnak, mely nem marad el a klasszicizmus legnagyobb hazai mesterei- Pollack Mihály és Hild József művei mögött.

Az épületet több ízben felújították: 1942-ben Protivinszky Ferenc balatonfüredi festőművész restaurálja az oltárképeket, 1961-ben az Országos Műemléki felügyelőség Koppány Tibor tervei szerint ismét nagyobb

felújítást végez az épületen, majd 1993-ban szintén teljeskörű restaurálás zajlik. 2004-ben a homlokzatának javítása következik.

Tervező és az építők névsora elrejtve Bucher Ferenc Grisaille falképén, mely a felhőn ülő Márk evangélistát ábrázolja.

Felújítás előkészítése

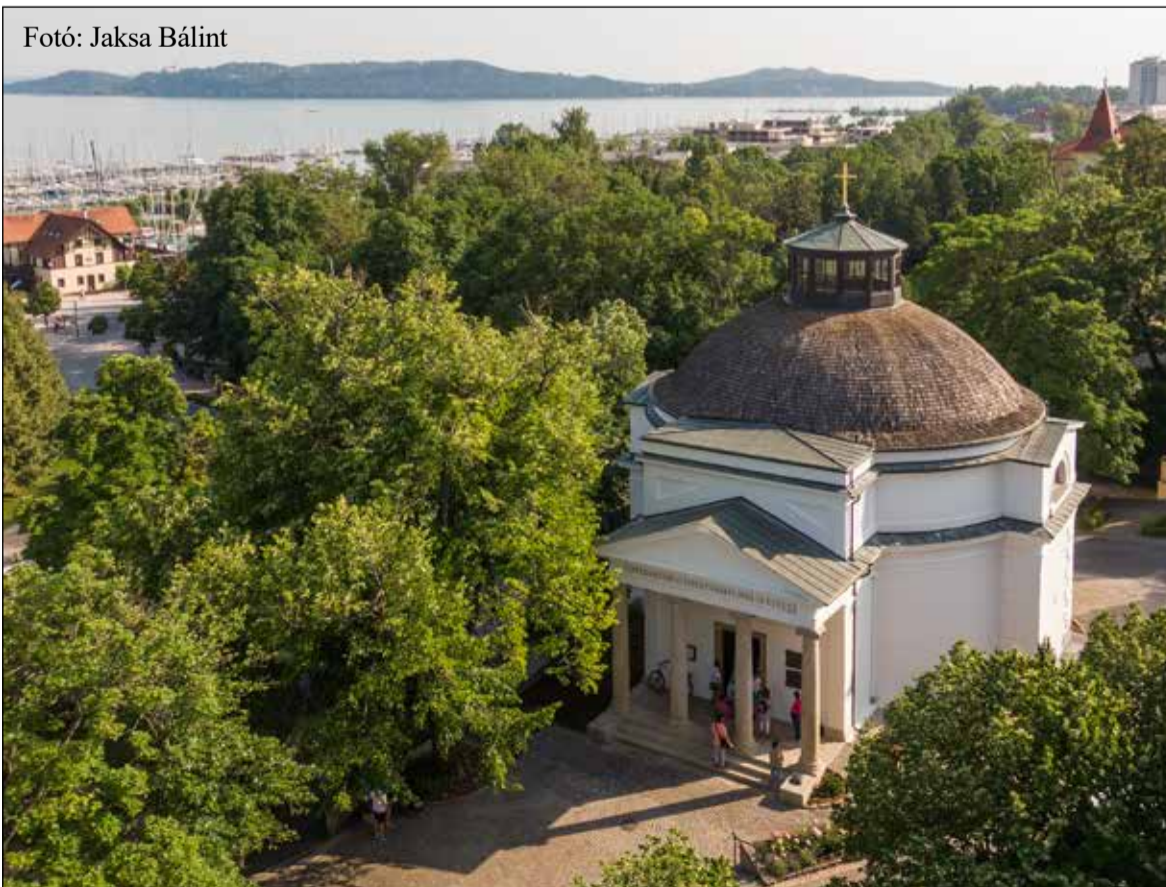
A Tihanyi Szent Benedek-rend 2013-ban kapta vissza az általa építtetett és fenntartott, akkor 166 éves templomot. Az MTÜ reformkori városrész megújítását célzó pályázata az előzetes tervek szerint a Kerektemplomot is érintette, habár annak csak homlokzati megújítását támogatta forrásokkal. Hamar kiderült azonban, hogy egy átfogóbb- az épület szigetelését is megvalósító felújításnak kellene készülnie, ezzel szavatolva az épület hosszútávú és fenntartható állagmegőrzését.

Támogató összefogás Tihanytól Balatonfüredig

A bencés közösség ezen a ponton többletforrások után nézett, melyet Balatonfüred Város Önkormányzatával összefogva végül el is nyert, hogy létrejöhsen egy komplett- az épület külső megjelenését érintő restaurálási program, mely megtervezésével a Pyxis Nautica Építészirodát www.pyxisnautica.hu/fured bízták meg.

Az előkészítés és tervezés folyamatában tíz szakág vett részt aktívan, mely során pontos képet kaphattunk az épület védendő értékeiről- azok állapotáról, mely alapján kidolgozhatóvá vált egy részletes és a beruházás szempontjából kivitelezhető restaurálási program.

Fotó: Jaksa Bálint

Karácsonyok Érdi Tamással Balatonfüreden

Január 2-án 18 órakor újra játszik Balatonfüreden az Anna Grand Hotel dísztermében Érdi Tamás zongoraművész. Belépők 3 ezer forintért kaphatók a Vaszary Galériában és a jegy.hu oldalon kaphatók.

Hogy mit jelent nekem a karácsony? Gyerekkorom legszebb emlékeit, amikor mindig esett a hó és testvéreimmel - Zsoltal és Balázssal - szánkóztunk Vörösberényben és nagyanyám kényeztetéséről szóltak az ünnepek. Ez az időszak sajnos hamar véget ért, és Balázs tragikus halála hosszú ideig beárnyékolta a karácsonyokat.

Melyek voltak a legelső karácsonyhoz kötődő koncertélmények?

Az Operaházban Vásáry Tamással és Tokody Ilonával koncerteztem először, ami olyan felejthetetlen ajándék, ami tizenéves korban keveseknek adódik meg. A Mesterrel egy kétzongorás Mozart versenyművet játszottunk, és ennek a koncertnek a hatására készült el néhány hónap múlva két Mozart cédém Vásáry Tamással.

Úgy tudom, itthon többször is kiadták, sőt Kanadában is megjelent és az American Record Guide kritikáját annyira meghatotta, hogy az összes Mozart zongoraversenyt várták a két Tamástól, valamint az emberi bátorság testamentumának nevezték a zongorajátékodat.

-Igen örültem én is a kritikának, öt zongoraversenyt játszottunk két lemezre, Torontóban úgy hirdették őket, hogy Pianist Bocelli. Uri Mayer torontói karmester barátom szerint ezzel a kritikával csak az a baj, hogy enél jobbat már sosem kaphatok.

De visszatérve a kedvenc karácsonyi koncertjeimhez, mind egyik szebbé tette az ünnepeket.

Az ezredforduló tájékán huszú éveig a gödöllői királyi

kastélyban koncerteztem, majd az Óbudai Társaskör eseményei lettek emlékezetesek, szerettem őket, mert a közönség is szeretett engem, sokáig visszavártak.

A svájci sikerről se feledkezzünk meg, amiről meg a Papageno adott hírt.

A NESTLÉ vevey-i világgözpontjában egy csodálatos üvegpalotába már másodszor hívtak karácsonyt ünnepelni, több tucat égő gyertya és virágok illata vette körül a zongorát, mint legutóbb, több kamerával rögzítették a koncertet, de amit csak ott tudtam meg, hogy online továbbítják azokba az országokba, ahol létezik Nestlé központ. Így kétszázharminchétezen - a Nestlé összes dolgozója - együtt ünnepelték velünk a karácsonyt aznap este... Hátborzongatóan megható érzés volt.

Bár a füredi közönség ennél kicsit szerényebb, de mégis Érdi Tamás leghűségesebb közönsége, ezért is tudunk rólad sok mindent.

Igen és ezt hálásan köszönöm, hogy a város ilyen hűségesen visszavár, hisz még a Covid idején is megtöltötték a termet a fürediek, de közben én is a város szerelmese lettem. Már gyerekkoromban sétahajózásként jártunk ide kedvenc nagyanyámmal, aki imádta Füredet, később aztán az Anna Grandban volt a nászutunk, ami pedig Réka meglepetése volt, mert tudta, mit jelent nekem Füred a Balatonnal. Azért vannak ezeknél a családi történeteknél sokkal fontosabb események, amitől a város szerelmese lettem. KLASSZ a pARTon!

fesztiválunkat Füred városa fogadta be először, ami kilenc évvel ezelőtt hatalmas ajándék volt! Ezt a fesztivál megálmodójaként mondom, és itt is szeretném megköszönni a Polgármester Úrnak és a városnak, hogy elsőként ilyen határtalan szeretettel várták minket, és csak reméljük, hogy a tizedik jubileumi eseményt is együtt ünnepelhetjük. Legalább ekkora ajándék, hogy Füred közönsége másfél

évtizede visszavár, hogy a Tagore sétányon sokszor ránk köszönnek ismeretlen fürediek, és még arra is kíváncsiak, hogy mikor lesz a következő koncert. Úgyhogy szeretettel várom most is lelkes közönségemet ezúttal karácsonyi koncertünk január másodikára csúszott, így most az új évet köszöntjük.

És végül hadd emlékezzek arra a legelső füredi koncertre, amit a zeneiskola tanárainak köszönhetek, meghívásuk épp

a születésnapomra esett, és az evangélikus templomban hat órakor kezdődött. Akkor volt az érdeklődés, hogy a templom már öt órakor megtelt, kabátban ült mindenki és csak a zongora mellett várt engem egy meleg fűtőtest. Emlékszem szüleim szövegtárára, akik nem esoda, hogy meglepődtek: - Vajon már megint sikerült elkészünnünk? - halottam apám gúnyos megjegyzését, majd anyám morgolódo válasza, mert nem késtünk el, csak a koncert előtt egy órával beültek az emberek, hogy kényelmes helyet kapjanak. Bóka István polgármester úr az utolsó pillanatban érkezett, és alig találtak neki egy üres széket. A koncert után jött az újabb meglepetés-vacsora. Egy kandallóval fűtött tüneményes kocsnában körül ülték az asztalt a város zenetanárai és arra voltak kíváncsiak, hogy Becht Erikától hogyan tanulom meg a darabokat. Máig emlékezetes a beszélgetés, a dísznótoros vacsorával és a finom füredi borral együtt.

És végül köszönet jár még valakinek, aki már néhány éve hiányzik a koncertekről, a nyugdíjba vonult Cserép Lászlóra gondolok, aki a város részéről ugyancsak határtalan szeretettel ápolta ezt a hagyományt, hatalmas meglepetés torta várta néha a közönséget a koncertek után, és nemcsak szervezőként, hanem koncertlátogatóként is hűséges volt és ha zord volt az idő, még arra is gondolt, hogy a szállodában töltsük az éjszakát. Ezekért különösen hálás vagyok, mert ezek a koncert utáni füredi téli séták délelőtt a Tagore sétányon tényleg különleges ajándék és felejthetetlen élmény nekem.

BFN

Békés ünnep 1855-ben: Madách Imre karácsonya

„A gyermeki lélek jelentéktelen apróságokból is fel tudja építeni paradicsomát”

Fotó: Magyar7

Alsósztrégova, Madách kastély

Régi időkben történt. A 19. század közepe táján, főleg a gazdagabb nemesi vagy polgári családoknál már szinte általánossá vált a karácsonyfa állítás, az ajándékosztás. Így történt ezt Alsósztrégován, Nógrád megyében, az ősi Madách kastélyban, a földesúr Madách Imre otthonában.

A hangulat, a várakozás pontosan olyan volt 1855-ben, mint manapság. A gyermekek ünnepe ez, s persze jönnek a vendégek is a környező kúriákból.

Madách ekkor már nem él együtt a feleségével Fráter Erzsébettel, de ezt a témát, főleg ilyen ünnepi estén, mindenki

kerüli. Most a boldogságról van szó, nem a boldogtalanságról.

A kastély kapuján sorra hajtunk be a régi ismerősök csengős szánokon, kocsikon. Itt van Madách Károly a testvér, ifjú feleségével, a jó barát Szontagh Pál, jönnek a Forgách grófok Gácsról s a falu két lelkése is megérkezett. A kastély úrnője, Majthényi Anna fogadja őket.

Ilyenkor nincs ebéd, egy kis mákos kalácsot szolgáltak fel. De nem is voltak éhesek a gyerekek. Madách kislánya a 3 éves Ára (Borbála), fia, 7 éves Aladár és a szintén 7 esztendő Balogh Károly (a költő nővérének árván maradt gyermeke) a legizgatottabbak.

Váratlanul tót ének hangzik fel az ablak előtt. A falu gyerekei jönnek kántálni, jutalmuk kis papírokba tekert krajcárok, amelyeket az ablakon át dobhatnak ki nekik.

Öt órakor kezdődik a vacsora a nagyteremben, gyönyörűen megterített asztalnál foglalnak helyet, ahogyan írják:

„az asztal a házi szokásnak megfelelően az ünnepélyes alkalmakra tartogatott rózsás vieux Vienne (ódón, bécsi) porcelánnal s apró csiszolt csillagokkal díszített üvegneműkel van terítve. Kétkarú ezüst gyertyatartók gyertyái világítják meg az asztalt.”

Hogy mit szolgáltak fel, nem írja az emlékező, de tán most a gyerekek nem is tudtak arra figyelni, azt a pillanatot várták, amikor az előlük gondosan bezárt terem ajtó feltárol: „s tündér fényben ragyog, csillog egy óriási karácsonyfa a szomszéd szobában” s ezt a házigazda Madách Imre és kis unokahúga, a 16 éves Huszár Anna díszítette fel titokban. A karácsonyfán arany színű festett almák, diók csüngtek, aranyozott papírból készített lánc borította be s persze sok-sok viaszgyertya fénye tette mesésé csillogását. És ott sok ajándék a fa alatt „Festékes dobozok, kifestésre váró rajzlapok, cezurák, zsebkés, pár képeskönyv”

várta a gyermekeket.

Akiket aztán alig lehetett ágyba zavarni végtelen nagy örömiük miatt. Pedig nem is voltak ezek olyan nagy, drága ajándékok. Ahogyan az emlékező Balogh Károly intó módon meséli nekünk, mai felnőtteknek:

„A felhalmozott drága ajándékok garmadáiban nem a gyermeki lélek vágya, hanem a hiúságtok önzése nyer kielégítést.

A gyermeki lélek jelentéktelen apróságokból is fel tudja építeni paradicsomát, mert képzelme bevonja azokat ragyogó színeinek gazdag zománcával.”

Majd a felnőttek visszavonultak, külön terembe a hölgyek, a férfiak a kandalló köré telepedtek, pipára gyújtottak, beszélgettek, tréfálkoztak, vidám történeteket meséltek késő éjszakáig.

Madách ekkor bizonyára még bement a dolgozószobájába, hogy még egy kicsit igazítson valamelyik drámájának vagy versének kéziratán.

Praznovszky Mihály

“De jó volna játszadozó gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermekszívvel a világgal
kibékülni, szeretetben üdvözülni.”

(Ady Endre)

DECEMBER 24-ÉN, VASÁRNAP 15-19 ÓRA
KÖZÖTT VÁRJUK MINDAZOKAT, AKIKNEK
A SZERETET ÜNNEP ELŐESTÉJÉN JÓL
ESNE EGY MELEG TEA, SÜTEMÉNY,
KÖTETLEN BESZÉLGETÉS.

ÜNNEPI VÁSÁR!

December 1 - 24

logikai és készségfejlesztő játékok, kóser borok,
csak itt kapható könyvek

DIGITÁLIS KIÁLLÍTÁS | TUDÓSOK | MŰVÉSZEK | SPORTOLÓK
ZSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA
Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. tel.: 06 87 782-592
@zsidokivalosagok.hu info@zsidokivalosagok.hu zsidokivalosagokhaza

BALATONFÜREDI SÍISKOLA

TANULJ SÍELNI ÉS KÉSZÜLJ A SZEZONRA MOST FÉLÁRON!

A Balatonfüredi Önkormányzat támogatásával
december, január és február hónapokban
a helyi lakosoknak féláron nyújtjuk
a sí és snowboard oktatást 4 alkalom erejéig.

Helyszín: Balatonfüred, Forrás Sportpark

Nyitvatartás: H-SZ-P: 14:00-18:00 | SZO-V: 9:00-14:00

Telefon: +36 70 798 9939 web: www.balatonfuredisiiskola.hu

Forraltbor-főző verseny

Vitorlás étterem előtti tér

2023. december 30., szombat

12:00

Forraltbor-főző verseny

Többféle forraltbor készül az üstökben. A Balatonfüredi Lions Club csapatánál megvásárolt forraltbor teljes összegét jótékony célra ajánljuk!

Kézzel nyújtott házi rétesek.

Kóstolja meg 5 féle ízesítésű házi rétesünket!

13:00

Balatonfüredi borászok újbor kóstolója

16:00

Tűzgyújtás

18:00-24:00

Retró disco a Búgócsiga együttessel

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Asztalfoglalás, információ: +36 (30) 546-0940, vitorlasetterem.hu
kultura.balatonfured.hu, facebook.com/balatonfuredkultura

Komolyzenei
koncertsorozat

Érdi Tamás

Liszt Ferenc-díjas
zongoraművész
újévi hangversenye

2024. január 2.,
kedd, 18:00

Anna Grand Hotel
díszterem

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Kisfaludy Színház
Balatonfüred

BALATONFÜRED

Jegyek, információk:
kisfaludyszinhaz.hu,
+36 (30) 305-1606, jegy.hu,
kultura.balatonfured.hu,
facebook.com/balatonfuredkultura

A műsorváltoztatás
jogát fenntartjuk!